

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

Domov seniorů Jindřichův Hradec

Otínské listy

2020

Společenská rubrika:

Všem klientům, kteří oslaví ve čtvrtém čtvrtletí roku 2020 svůj svátek či narozeniny

***Srdečně
blahopřejeme!!!***

.....

Uctěme prosím v tichosti památku těch, kteří nás navždy opustili ve třetím čtvrtletí roku 2020.

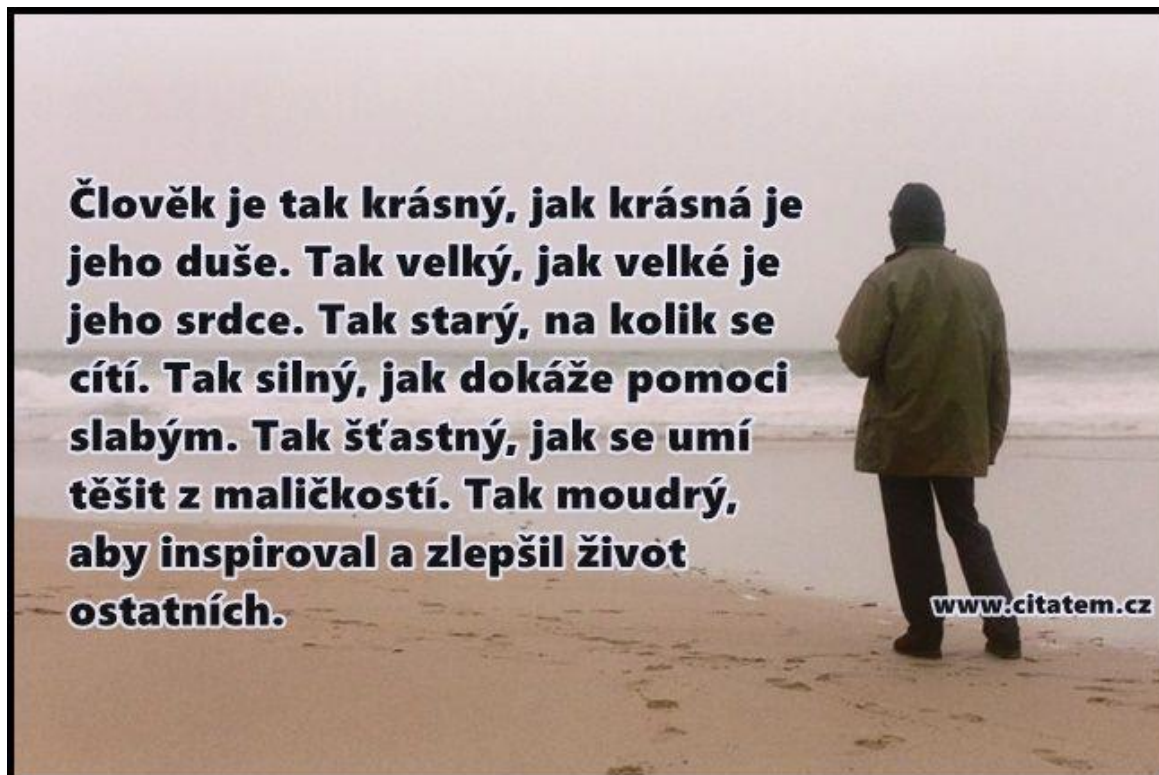

Citáty a slova moudrých:

Moudrá přísloví
Nejedno přísloví v sobě ukrývá lidovou
moudrost:

- 1.
2. Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.
3. Dvakrát měř, jednou řež.
4. Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí.
5. Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody.
6. Kdo seje vítr, sklízí bouři.
7. Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.
8. Chybami se člověk učí.
9. Chytrému napověz, hloupého trkni.
9. Dějiny píší vítězové.
10. Dobré slovo i železná vrata otvírá.
11. Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.
12. Komu se nelení, tomu se zelení.
13. I mistr tesař se někdy utne.
14. Hněv je špatný rádce.

... zaměstnanec našeho DS:

Miluše Hass

Provozní pracovník – švadlena:

V Domově seniorů pracuji již 23 let.

Provádím krejčovské práce, opravy ložního prádla i prádla klientů a zároveň provádím i opravy pracovních oděvů zaměstnanců.

Jelikož nemáme svojí prádelnu, pereme veškeré prádlo v ústřední prádelně CSS v České ulici. Mám na starost také třídění prádla klientů, které se přiváží do DS denně. Každý kousek prádla musí být označen jménem klienta, aby se po vyprání vrátilo zpět svému majiteli. Při nástupu do DS a rovněž při koupi nového oblečení tedy označím každý jednotlivý kus cedulkou se jménem klienta na zažehlovacím stroji. Prádlo třídím podle jmen do regálů a každou středu a pátek se vyprané prádlo rozváží klientům.

Dále mám na starost i sklad čistících a ochranných prostředků a ostatního materiálu.

Moje práce v DS je různorodá a ráda jsem vás s ní alespoň v pár řádcích seznámila.

Přeji všem klientům a zaměstnancům mnoho zdraví.

Zajímavosti:

Jindřichův Hradec

půvabná zákoutí našeho města

Kdo by neznal Jindřichův Hradec a jeho zámek – jihočeské město s bohatou historií, překrásnou krajinou a mnoha krásami. Pojdme společně odhalit tajemství půvabného zákoutí tohoto města.

Jindřichův Hradec má bohatou historii. Počátek města spadá do 10. století. Jedná se o region, kam každým rokem zavítá několik desítek tisíc zahraničních i českých milovníků historie, turistiky a překrásné krajiny.

Co byste neměli zapomenout v Jindřichově Hradci navštívit?

Jindřichův Hradec za svůj ohlas vděčí zámku, jesličkám a hrdým kostelům. Na své si přijdou i milovníci železnice, jelikož se tu nachází úzkorozchodná dráha. Do Jindřichova Hradce můžete zavítat autem, autobusem, vlakem nebo na kole. Rozhodně zajděte na tzv. náměstí Míru, kterému dominuje krásná budova staré radnice, sloup a Langrův dům v renesančním stylu.

Nedaleko staré radnice váš zrak nemine kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Hrad a zámek

Postaven byl na místě bývalého slovanského hradiště. Romantický zámek je vybaven jedinečnou sbírkou a dochovanou černou zámeckou kuchyní. Při návštěvě tohoto skvostu, nesmíte zapomenout vystoupat na Černou věž,

kteřá zámku dominuje. Odměnou výšlapu na zámeckou věž bude výjimečný výhled na krásné historické město a jeho okolí.

Krýzovy jesličky

Nedaleko státního zámku se nachází budova Jindřichohradeckého muzea. V něm jsou umístěny známé Krýzovy jesličky, které jsou největším lidovým mechanickým betlémem na světě. Betlém je zapsán v Guinnessově knize rekordů a patří k nejnavštěvovanějším expozicím muzea. Velkolepý betlém jeho tvůrce - jindřichohradecký punčochářský mistr Tomáš Krýza, vytvářel více než šedesát let. Jesličky obsahují 1398 figurek lidí a zvířat, z nichž se 133 pohybuje. Figurky jsou vyrobeny z kašírovací hmoty a ze dřeva. Původní mechanismus, který byl zpočátku poháněn ručně, rozvádí pohyb z jediného elektromotoru.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Proboštský kostel pochází asi z 60. – 70. let 14. století. Byl založen jako nový farní kostel a kostel komendy Řádu německých rytířů za Oldřicha III. z Hradce (1312–1349), protože se kostel sv. Jana Křtitele předával minoritům.

Dokončovací práce probíhaly až do počátku 15. století. Patronát náležel hned od vzniku kostela německým rytířům, a to až do roku 1434, kdy byl za husitských válek vypálen. V roce 1483 byl dosazen Jindřichem IV. z Hradce katolický farář, který pro sebe a své nástupce získal 1487 od papeže Inocenta VIII. právo patronátní. Roku 1594 byl kostel Adamem II. z Hradce předán do rukou jezuitů, kteří jej spravovali až do roku 1773. Po zrušení řádu přešel kostel na studijní fond. Vilém Slavata vymohl roku 1625 u papeže Urbana VIII. povýšení fary na hradecké proboštství.

Kostelní architektura

Kostel je orientovaný, má pseudosíňové trojloді s dlouhým chórem, pětiboce uzavřeným. Trojloді je uvnitř rozděleno arkádami a zaklenuto křížovou klenbou. Na severní straně, tedy mezi levou lodí a chórem, je vystavěna čtyřboká hranolová věž, k ní přiléhá sakristie a tzv. Špulířská kaple (1489–1506). Na protější straně, tedy napravo, se nachází tzv. šnek, tedy osmiboká kamenná věžička s točitým schodištěm, která vybíhá 4,75 m nad střechu a je krytá 6 m vysokou jehlancovou střechou. Nachází se zde též dva vchody do pravé lodi, zdobené hrotitými profilovanými portály. Na severní (levé) straně je umístěn jeden vstup a v západním průčelí hlavní lodi poslední, tedy čtvrtý, dnešní hlavní portál z roku 1851. Zdivo kostela je z lomové žuly, asi 1 m silné a omítnuté.

Nejdříve byla vytvořena pravá boční loď, boční podélná zeď s pěti mohutnými opěrnými pilíři, na čelní straně obloženými kvádry, které ve výši oken přechází z čtyřbokého hranolu na pětiboký. Poté byla vytvořena užší průčelná zeď s opěrákem a od ní dovnitř kostela vstupují pilíře střední lodi. V této fázi přišel stavitel nový a zbudoval střední a levou loď. Stavba je méně hmotná, více článkovitá a zdobná. Žebrové klenby bočních lodí jsou stejně vysoké a mají shodné i arkády, klenba střední lodi je mírně převyšuje. V západní části trojloді je kruchta na dvou pilířích o třech arkádách, podklenuta hvězdicovou klenbou. V chóru a levé lodi jsou trojdílná okna s jednoduchým profilováním. Okna z levé lodi jsou též užší než ta z pravé. V koutě mezi chórem a levou lodí je vztyčena vysoká věž, v jejímž sklepení bývala mariánská kaple, ta bývala s levou lodí spojena dveřmi, které byly v 19. století zazděny. V kryptě kostela pod presbytériem jsou uloženy ostatky pánů z Hradce a Slavatů.

Historie:

V 15. století utrpěl kostel velké škody, a to roku 1434, kdy město vypálili táborité a roku 1467 kdy bylo město obléháno králem Jiřím z Poděbrad. Sešlý kostel dal opravit roku 1482 Jindřich IV. z Hradce. Po roce 1483 byla tedy zřízena kruchta v pozadí kostela postupně ve všech třech lodích (rozšířena do pravé lodi byla až 1653). Spočívá na třech obloucích a hustém klenutí síťových žeber. Na kruchtě vedou v obou koutech točité schody, k nim jsou upraveny i dveře, v levé lodi pozdně gotické, v pravé renesanční.

Při levé lodi, vedle sakristie a věže, byla roku 1489 založena tzv. Špulířská kaple. Pojmenování získala po svém zakladateli rytíři Viktorinu Špulíři z Jíter, pánem na Tučapech. Byla dostavěna 1506, jak uvádí letopočet uvedený na opěráku. Zpočátku byla nazývána kaplí Nejsvětější Trojice, pak kaplí Špulířskou, dále kaplí sv. Hippolyta, protože v ní byly uloženy ostatky tohoto světce, a po roce 1820, kdy byly ostatky uloženy jinde, kaplí mariánskou. V dnešní době se navrátili k původnímu názvu podle zakladatele. Kaple je zasvěcena Panně Marii, je sklenuta krouženou žebrovou klenbou s figurálně zdobenými svorníky a plastickými postavami zvířat v klenebních polích. Můžeme zde vidět opici, krokodýla, kance, vlka, hrocha a jiná zvířata vytvářená na způsob chrličů. V trojdílných oknech kaple jsou plaménkové kružby. Na novogotickém oltáři z roku 1856 je gotická socha Madony z doby kolem 1430.

Roku 1599 nechal Jáchym Oldřich z Hradce vystavět jezuitům sakristii vedle kaple. Žulové obložení dveří, ozdobené pětilistými růžemi, je sestaveno z kusů, pocházejících z budov zámku.

Mezi zdí pravé lodi a chórem byla již v 16. století vytvořena kaple mrtvých. Roku 1642 ji dal hradecký měšťan Matyáš Traumuller z Ehrensteimu rozšířit a zřídit rodinnou hrobku. Roku 1630 bylo nad kaplí vystavěno oratorium. Do chóru mělo osmikřídlé okno a přístup do něj byl po šneku v osmiboké věžičce.

Roku 1664 byl kostel vydlážděn na náklady paní Magdalény Strakové. Věž pochází patrně ze 14. století, i když první dochované písemné zprávy jsou až ze století patnáctého. V roce 1506 nechalo město věž pokrýt novou olověnou bání a o sto let později bylo přistavěno horní patro. V 17. století mívala věž nad kostelem ještě tři patra. Nejvyšší bylo pro hlásného. Nacházelo se na ní sedm zvonů.

19. května 1801 vypukl požár, který zničil velkou část města a zasáhl také kostel a věž. Shořely krovy i vnitřní zařízení, až na kamennou křtitelnicu a ostatky sv. Hippolyta. Spadly zvony a roztavily se, zřítlo se klenutí chóru, popukaly dva pilíře lodi, byly zničeny římsy oken. Oheň za několik dní vystřídaly lijáky, které rozmočily zdivo a tak se větší míře zřítla střední a v menší míře boční lodě. Až v roce 1807 byl kostel zastřešen krovem o 2 m nižším než míval. Opravné práce probíhaly v letech 1808–1828. Bylo opraveno zdivo a klenby, v chóru původní žebrová klenba nahrazena obyčejnou křížovou z cihel, popukané pilíře byly vyzděny a upevněny skobami. Byl také vyzděn kamenný šnek, kamenné kružby v oknech byly nahrazeny dřevěnými a cihlovými. Střecha věže byla pokryta mědí až roku 1812. Věž byla snížena o

jedno patro a její vnější podoba se moc nezměnila. Její výška je celkem 68,3 m.

Za války roku 1809 se kostel používal jako skladiště erárního sena a slámy, o rok později začal být upravován vnitřek, byl postaven hlavní oltář, zřízena kazatelna a postaveny varhany. 1. ledna 1811 byl kostel znova vysvěcen. Roku 1851 byl proražen hlavní vchod a roku 1873 byl kostel zbaven různých přístavků a opraven.

Kostelem prochází 15. poledník východní délky.

Kostelní věž, tvořící dominantu starého města, pochází z 15. století. Ta v letních měsících nabízí vyhlídku na město i okolí.

Kostel sv. Jana Křtitele

Kostel svatého Jana Křtitele je gotická stavba v Jindřichově Hradci, jedna z nejstarších ve městě. Kostel se nachází v dnešní ulici Štítného, takřka na břehu rybníku Vajgar.

Kostel začali stavět na počátku 14. století minorité, kteří do Jindřichova Hradce krátce před tím přišli. Byl stavěn několik desetiletí. Nejstarší částí je jižní zeď presbytáře a nejvýchodnější klenby jižní lodi. V letech 1320–1350 byl dostavěn presbytář a celá jižní loď. V roce 1434 kostel vypálili husiti. Poté byl obnovován jen pozvolna, v postupných krocích. Roku 1608 a znovu v roce 1801 vyhořel, po druhém z těchto požárů musel být ubourán presbytář. Velké opravy proběhly v letech 1597, 1608, 1787 a 1891–1895. Vnitřní zařízení kostela je díky nim převážně barokní. Těsně ke kostelu přiléhá klášter, jehož výstavba započala roku 1369 a Soukenická kaple z roku 1375. V klášteře žili minorité, ale vedli dlouhodobě spory s místní vrchností, a tak roku 1560 odešli do Jihlavy. V klášteře pak byl zřízen špitál, dočasně zde sídlili i jezuité. V současnosti budovu využívá Muzeum Jindřichohradecka.

Uvnitř kostela se zachovaly gotické malby z poloviny 14. století. Zajímavostí je, že zpodobňují neobvykle zdeformovaná těla a tváře. To budí pozornost milovníků záhad, kteří malby dávají do souvislosti s řádem templářů.

Kostel spolu s dalšími stavbami kláštera je chráněn jako kulturní památka

Sloup Nejsvětější Trojice

Sloup se sousoším Nejsvětější Trojice (tzv. „morový sloup“) se nachází na náměstí Míru v Jindřichově Hradci. Dvacet metrů vysoký sloup byl vybudován v letech 1764–1766. Od roku 1958 je památkově chráněn.

Historie

Autorem barokního sousoší je pravděpodobně dačický sochař Matouš Strachovský (1725–1774). Stavbu financoval Ondřej Josef Bayer (1708–1778) c. k. správce (důstojník) zásobovací služby v

císařské armádě a pošt mistr v Jindřichově Hradci. Sloup byl slavnostně vysvěcen 30. listopadu 1766 proboštem Šimonem Antonínem Janderou za přítomnosti hraběte Černína a velkého zástupu lidu.

Výzdoba

Sloup je vybudován ze žulových kvádrů. Stavba má trojúhelníkový půdorys – číslo tři odkazuje na božskou trojici. Vrchol sloupu je zakončen antickou hlavicí osazenou sousoším Nejsvětější trojice. Zcela nahoře se nachází zlatá holubice, představující Ducha Svatého. Bůh Otec a Bůh Syn společně drží zlatou korunu korunující Pannu Marii Nanebevzatou (lat. *Assumpta*) nacházející se v pod nimi. Sloup je tedy zároveň i Mariánským sloupem.

Pod vrcholovým výjevem se nachází (asi ve 2/3 výšky sloupu) sochy archanděla Michaela a dvou dalších andělů.

Spodní část sloupu je dělena do tří pater osazených postavami devíti světců. Ve spodním patře jsou navíc tři výklenky se sochami sv. Rozálie, sv. Anny s Pannou Marií a sv. Josefa s Ježíškem. Nad obloukovými římsami se nacházejí andělci se symboly křesťanských ctností: *lásky* v podobě srdce, *naděje* jako kotvy a *víry* symbolizované křížem.

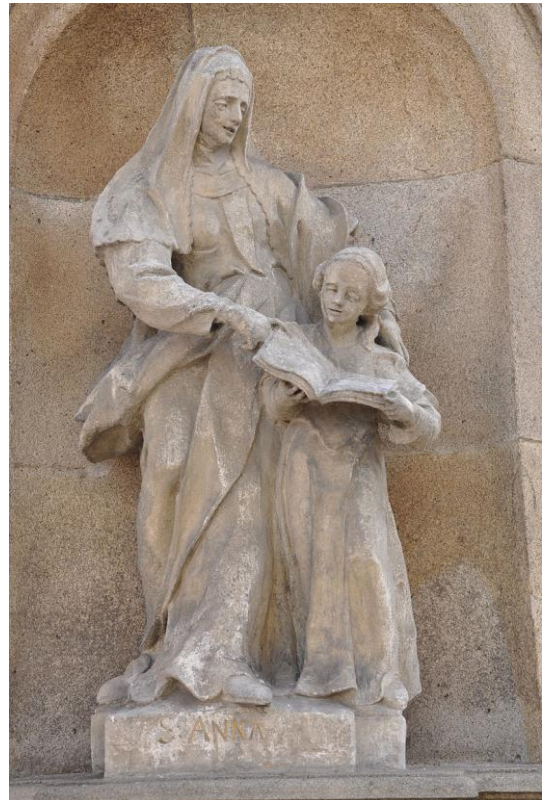
Vrchní část sloupu se výjevem Nejsvětější trojice korunující Pannu Marii.

Sochy světců

severní hrana (od shora dolů)

- sv. Florián – ochránce před požáry
- sv. Hippolyt – patron města
- sv. Prokop – český patron

jihovýchodní hrana

- sv. Václav – nejvyšší zemský patron
- sv. Expedit – patron poštovníctví
- sv. Vojtěch – zemský patron

jihozápadní hrana

- sv. Jan Nepomucký – zemský patron

- sv. František Xaverský – patron jezuitů
- sv. Jiří – bojovník proti kacířství

dolní výklenky

- sv. Rozálie – ochránkyně proti moru
- sv. Anna vyučující Pannu Marii
- sv. Josef s Ježíškem

Nápisy:

*respICE Vota aeterna trIas repLe prIMA seCVnDIs
CeLsa sIs InCeptI Meta trIVne DeVs*

*Defero Cor VnItrIno et Cor LIbo trIgonVM Iste
etenIM fInIs DVLCe Coronat opVs*

*InDIgetes VIRgo VobIs Me SaCro CoLosso Cor faCIs
aVt Verae LaMpaDIs Instar erIt.*

V překladu:

*Shlédni na oběti, věčná Trojice, naplň počátky
příznivým výsledkem, vznešeným budiž podniku cílem,
Trojjediný Bože.*

*Obětuj srdce Trojjedinému a srdce věnuj trojstranné.
To budiž zakončení - sladké korunuje dílo.*

*Světci, Panno, Vám se zasvěcuji sloupem. Srdce na
způsob pochodně aneb opravdové svítilny bude.*

Městská radnice na tomto místě stávala pravděpodobně již ve středověku, podle dochovaných pozdně gotických architektonických prvků nejpozději na počátku 16. století. Původní budova bývala užší, protože mezi radnicí a vedlejším domem č. 89 vedla ulička s krámkou na prodej chleba – odtud dodnes užívané označení pro průchod „Chlebnice“.

Městská radnice v Jindřichově Hradci v 18. století.

Renesanční podoba radnice po přestavbě z počátku 17. století je zachycena na rytině z 18. století.

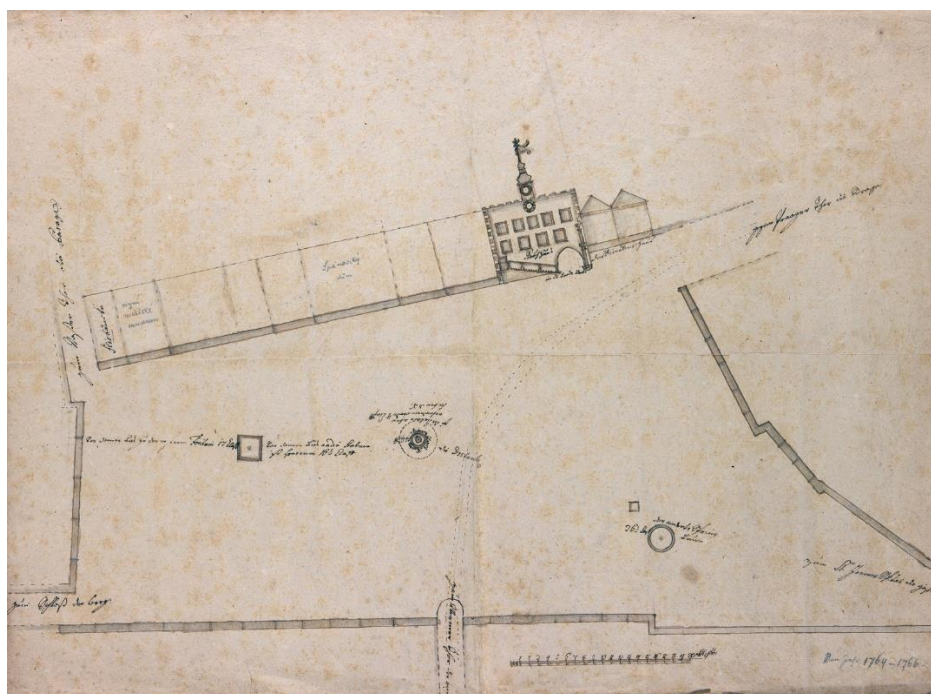
Na straně od náměstí vedlo do prvního patra radnice dřevěné schodiště s pavlačí, na oknech byly mříže a čelní fasáda byla zakončena vysokým štítem se čtyřmi naznačenými okny, který zakrýval střechu. Radnice měla též věžičku, na rytině je zachycena její podoba s barokní kopulí.

Zajímavosti:

- *Na radnici byla též věžička s hodinami, které sestrojil mistr Hanuš z Prahy.*
  - *Traduje se, že se mělo jednat o stejnojmenného mistra Hanuše, tvůrce pražského staroměstského orloje.*

Po požáru v roce 1607 byla radnice rozšířena a ulička zvaná Chlebnice překlenuta, čímž vznikl krytý průchod z náměstí ke kostelu.

18. století

*Plán náměstí z roku 1764
s vyobrazením radnice.*

Podle dochovaných zpráv bylo od roku 1678 na průčelí radnice vymalováno osm znaků a dva obrazy svatých, po obnově v roce 1774 byla fasáda zdobena údajně již pouze třemi znaky: nahoře byl městský znak, pod ním erb posledních pánů z Hradce a dole znak Slavatů.

Vedle radnice u vstupu do průchodu stával kamenný pranýř s okovy, po omezení trestní pravomoci města a hrdelního soudnictví v polovině 18. století byl z náměstí odstraněn, v současnosti je umístěn v prostorách Muzea Jindřichohradecka. Součástí radnice bývala také šatlava, tzv. birdovna, která byla v zadní části budovy.

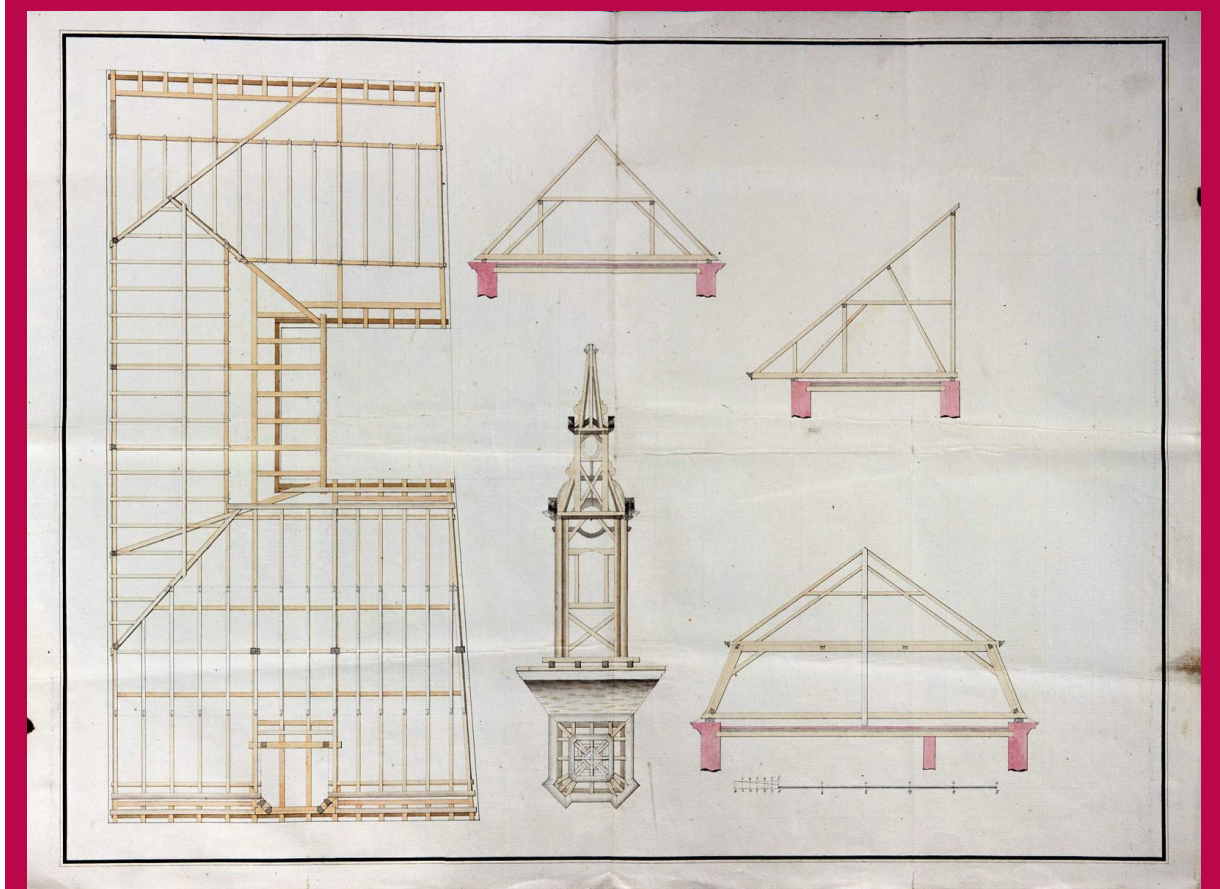
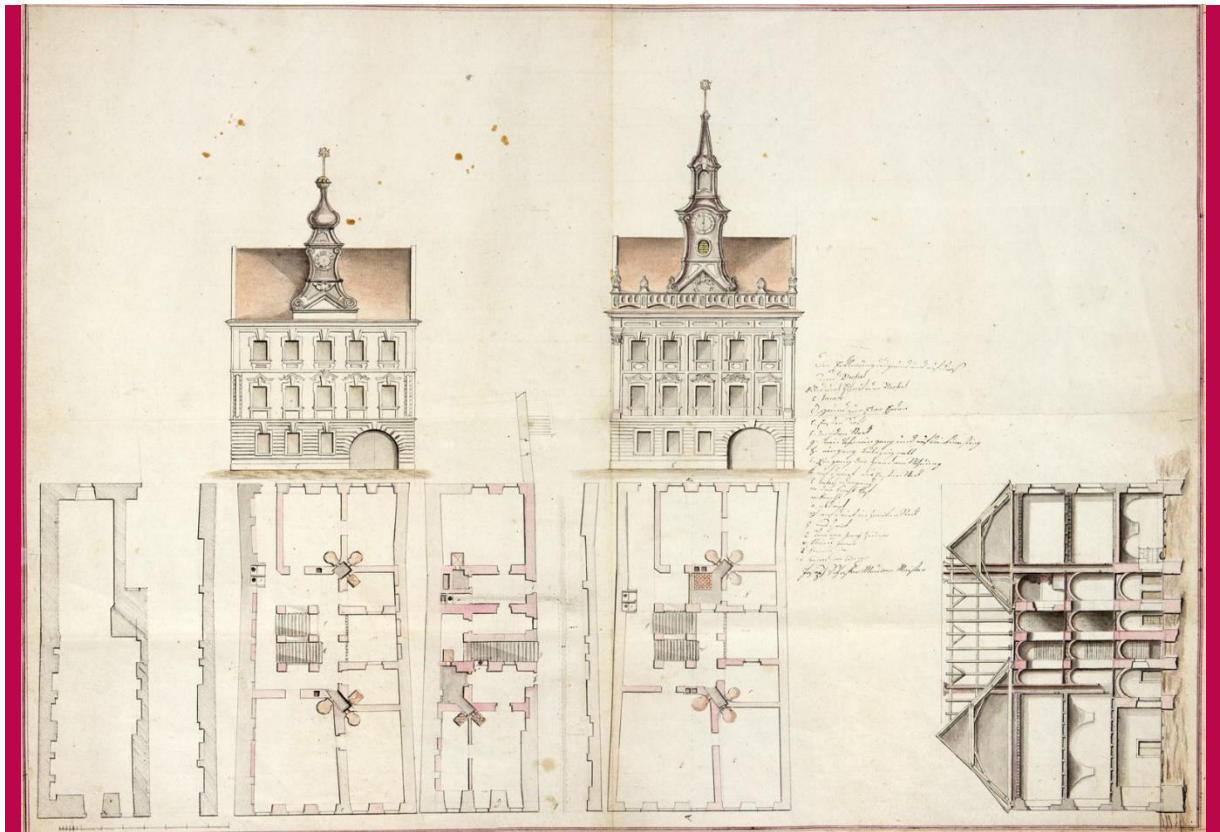
Obnova budovy radnice po požáru z roku 1801

Stará radnice byla po ničivém požáru natolik poškozená, že musela být v podstatě nově vystavěna. S opravou začal hned v roce 1801 stavitel Václav Fiedler. Stavbu podle vlastních plánů z roku 1803 dokončil jindřichohradecký stavitel Josef Schaffer v roce 1807. Na plánech je mimo jiné představováno několik návrhů úpravy průčelí a věžičky.

20. století

Na počátku 20. století se do původní budovy radnice vrátila jednání městské samosprávy, když dne 15. března 1905 poprvé zasedalo městské zastupitelstvo v nové zasedací síni zřízené podle návrhu prof. Jana Kotěry. Okresní úřad se definitivně odstěhoval až v roce 1921, pak radnici využíval pro své účely opět městský úřad.

Od května 1945 zde sídlil i národní výbor, jehož některá oddělení se již na podzim 1945 přestěhovala do tzv. „reprezentačního domu“ č. 135/II v dnešní Klášterské ulici.

Do tohoto objektu, v němž sídlí městský úřad dodnes, se v dubnu 1946 přestěhovalo i vedení města.

V budově Staré radnice po 29. dubnu 1946 využíval národní výbor pro své účely zasedací síň, přechodně zde byla též městská knihovna, až do poloviny roku 2006 tady měl kanceláře odbor výstavby a městská policie v přízemí radnice sídlila od svého zřízení v roce 1992 do dubna 2012.

Projekt zpřístupnění a nové využití Staré radnice

realizace: červen 2014 až květen 2015

Projekt je spolufinancován z Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad, prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu, oblast podpory 3.2 – Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu.

V rámci komplexní rekonstrukce nemovité kulturní památky proběhly rozsáhlé stavební úpravy, které celý objekt změnil na městskou galerii a prostory pro stálé výstavní expozice s potřebným technickoadministrativním zázemím.

Ve zrekonstruovaných prostorách v 1. NP vznikly veřejné WC.

Kompletní rekonstrukce objektu zahrnovala dispoziční stavební úpravy, jejichž podstatu tvořila vestavba celoskleněných konstrukcí atria v úrovni 2. a 3. NP, střešního světlíku a vestavba osobního výtahu v objektu.

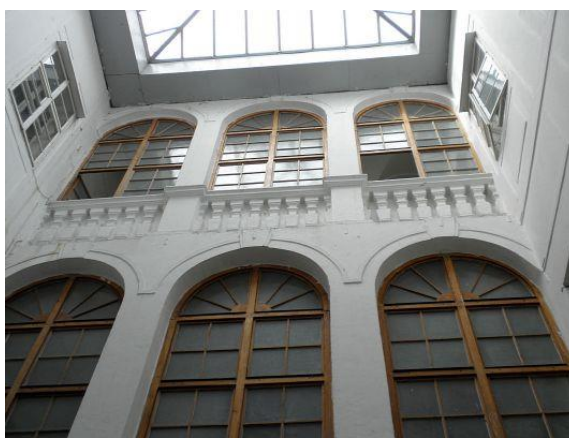
Veškerá okna a dveře byly demontovány a nahrazeny jejich kopiemi, popř. repasí původních oken a dveří. Podlahy byly provedeny nově, jakož i kompletní instalace v objektu.

Součástí oprav stávajících omítek byly rovněž restaurátorské práce zahrnující řemeslné restaurování nástěnných maleb v m. č. 2.04, 2.12 a JZ stěny v m. č. 2.05. Restaurována byla i nástěnná výzdoba v prostoru schodiště 1. NP až 3. NP.

Celkové výdaje projektu: 29,032 milionů Kč

Poskytovatel dotace:

Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad

Langrův dům

Na severovýchodním okraji náměstí Míru v Jindřichově Hradci stojí pozoruhodný Langrův dům. Jde o jednu z nejstarších budov ve městě, navíc díky sgrafitům s biblickými motivy na fasádě velmi nápadnou. Původní stavba je gotická, ovšem dnešní podoba je výsledkem spojení dvou domů a renesanční přestavby okolo roku 1535. Ze strany od náměstí můžete obdivovat podloubí s diamantovými klenbami nebo se můžete ponořit do nitra stavby a shlédnout nádvoří a renesanční arkádovou pavlačí.

O hvězdách stříbrného plátna:

Osudy našich herců:

Československo patřilo v meziválečném období v mnoha oborech mezi světovou špičku. Jedním z nich byla kinematografie. Vzniklo tehdy hodně divácky velmi vděčných snímků. Například *Kristián*, *Cesta do hlubin študákovy duše*, *Eva tropí hlouposti*, *U pokladny stál* či *Bílá nemoc* i po bezmála sto letech baví a budou jistě bavit další generace filmových nadšenců. Nemohly by ovšem vzniknout bez jedinečné herecké generace – Oldřich Nový, Lída Baarová, Vlasta Burian, Věra Ferbasová, Karel Hašler, Jindřich Plachta....

Karel Hašler

nar. 31.10.1879
Zlíchov, Praha, Čechy, Rakousko-Uhersko
zem. 22.12.1941 (62 let)
koncentrační tábor Mauthausen, Německá říše

Český písničkář, herec, textař,
skladatel, spisovatel,
scenárista, dramatik a režisér.
Rytíř české kultury in
memoriam.

Karel Hašler se narodil v dělnické rodině. Oba jeho rodiče pracovali ve smíchovských sklárnách. Původně se na popud otce vyučil rukavičkářem, ale v tomto řemesle nespátkoval svou budoucnost a velmi brzy (nedlouho po získání výučního listu) utekl k divadlu. Nejdřív vystupoval v kočovných divadelních společnostech Choděry a Dobrovolného, 1901 v Brně a o rok později v Lublani. 1903 - 1915 byl členem Národního divadla, zároveň účinkoval v různých kabaretech a varieté (Lucerna, Rokoko). Po vzniku ČSR Lucernu několik let vedl a založil v Praze velkou revue po vzoru pařížských, která však měla jen dočasný úspěch.

Písničky začal skládat již před první válkou pod vlivem svého švagra Rudolfa Frimla. Jeho písně se rychle staly velmi populárními nejen pro výrazný patriotický obsah a lásku k Praze, ale také kvůli krásným melodiím a velmi často štiplavému obsahu na úkor politiků. V tomto duchu pokračoval i po vzniku nové republiky. Mnohdy mu prý stačil jeden den, aby o nějakém dalším skandálu složil a nazpíval novou píseň a brzy si ji zpívala celá Praha. Popularita jeho písní stoupala zároveň s tím, jak se ze západu blížila hrozba nacistické okupace a války. Postupně se stával stejně významným a známým kabaretiérem, jako byl tehdy třeba Vlasta Burian nebo Ferenc Futurista. Jeho popularita a velké úspěchy samozřejmě vedly k bohémскому stylu života, který se nelíbil jeho manželce Zdeně. Hádali se o výchovu synů (Karel a Gino, kteří oba později odjeli do USA). Od třicátých let žijí odděleně.

S filmem přišel do styku již během první války (ČESKÉ HRADY A ZÁMKY, krátké entrée pro hru *Pán bez kvartýru* - 1915, AHASVER o poslušném manželovi exaltované malířky Kvapilové v podání R. Naskové - 1915). Největšího uměleckého filmového úspěchu dosáhl dvěma rolemi taktéž v němém filmu. Doktor Uher v BATALIONU a varhaník ve Fričově VARHANÍKU U SV. VÍTA. Obě patří k největším kracím českého němého filmu a kritika je tehdy srovnávala s umělci mezinárodního kalibru.

S nástupem zvukového filmu se vrhl na tvorbu filmové hudby a písniček. Hned první český zvukový film TONKA ŠIBENICE (1930) byl uveden dvěma jeho písničkami - *Hradčany krásné* a *Když v Praze padá první sníh*. Roku 1932 hrál v Innemannově filmu PÍSNIČKÁŘ, který sám napsal a zároveň je jeho biografií. Odtud pochází mimo jiné jeho neznámější šlágr *Ta naše písnička česká*. V následujících letech vytvořil na dvacet filmových rolí, z nichž za zmínku stojí hlavně Josef Dobrovský ve filmu ZA RANNÍCH ČERVÁNKŮ (1934).

Objevil se třeba v MATCE KRÁČMERCE s Antoníí Nedošínskou, AŽ ŽIJE NEBOŽTÍK (1935) s Hugo Haasem, HORDUBALECH (1937), ŠVANDOVÍ DUDÁKOVI (1937), BABIČCE (1940), PANTÁTOVI BEZOUŠKOVI (1941), ROZTOMILÉM ČLOVĚKU (1941) s Oldřichem Novým a Natašou Gollovou.

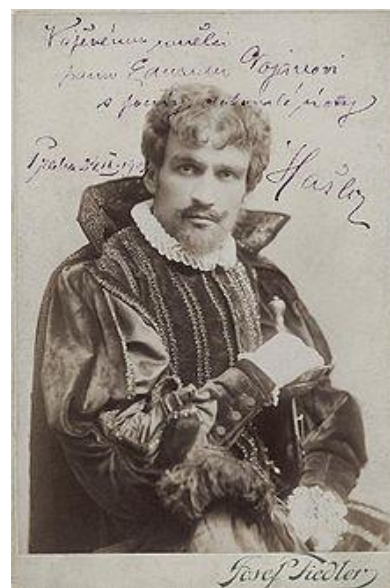
Za druhé světové války pořádal pro lidi písňové večery burcující protiněmecké pocity a odpor proti okupantům. Opět se vrátil k svému starému parodování politiky skrze písničky. Ale Gestapo to nenechalo jen tak být. Přijeli si pro něj na natáčení exteriérů pro

film MĚSTEČKO NA DLANI (1942), tři dny ho vyslychali a pak ho propustili s tím, aby přestal brojit. Ale nepřestal a dál zpíval písničky o tom, jak "nacisti dopadnou na čumák". Za několik dní, 2. září 1941, si pro něj přišli podruhé a opět na natáčení exteriérů MĚSTEČKA NA DLANI. Tentokrát jej však již nepropustili. Po mnoha krutých výsleších byl v půlce října odvezen do koncentračního tábora Mauthausen, kde v prosinci na následky zkopání na schodech zemřel. Podle jiné verze ho přivázali k umyvadlu v mučírně a tak dlouho polévali studenou vodou až umřel.

Z jeho písniček se jich mnoho zachovalo i do dnešních dnů, za všechny například "Po starých zámeckých schodech", "Kampak na nás, bolševici", "Pětatřicátníci", "Dopis ze zákopů", "Čí je Praha? Naše!", "Ta naše písnička česká" a mnoho dalších. Uvádí se, že napsal až tři sta písniček.

Toto je prý jeho poslední píseň, kterou složil ještě v koncentráku: "Hlava mi klesá uprostřed boje, dech poslední patří jen vám, vy Čechy krásné, vy Čechy krásné; ty Praho moje! Budete žít, já umírám..."

Zajímavosti o Karlu Hašlerovi

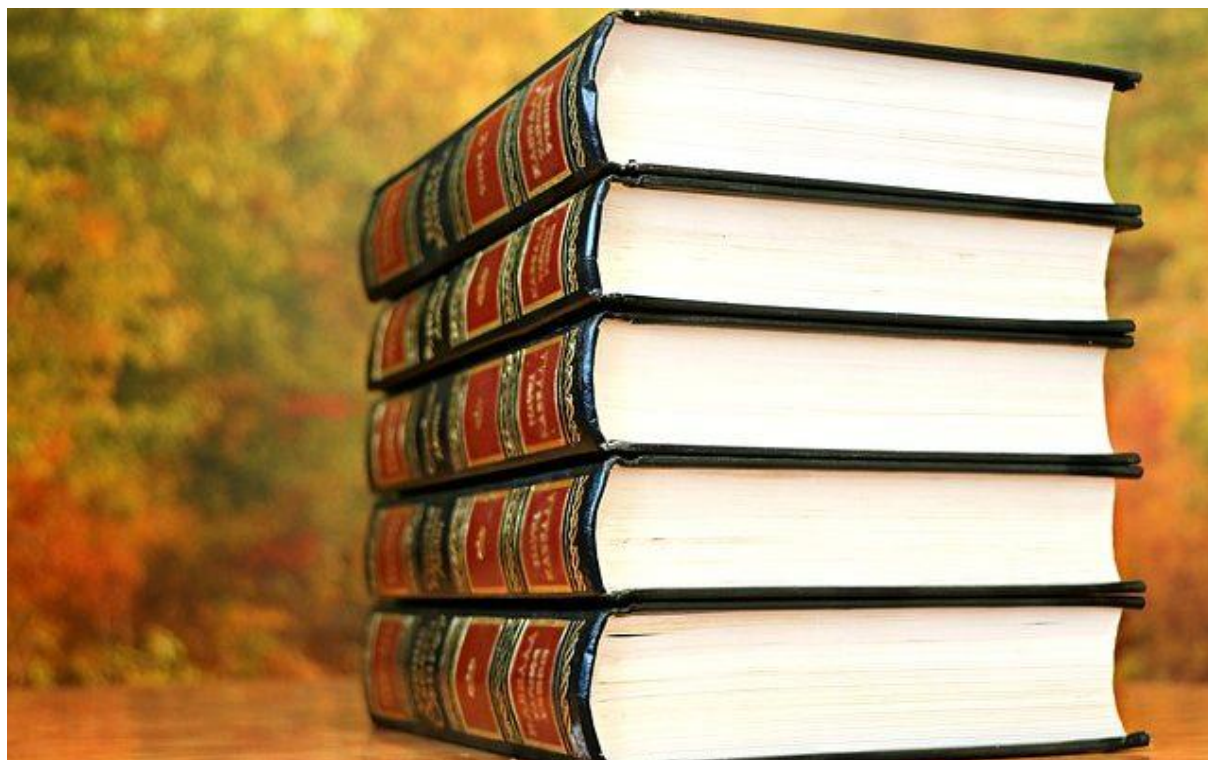

- Je po něm pojmenován bonbon Hašlerka.
- Jmenuje se po něm asteroid, který objevila Lenka Kotková.
- Jeho písničky hraje staropražská kapela Hašlerka.
- Na Starých zámeckých schodech byl v roce 2009 odhalen pomník při příležitosti 130. výročí narození Karla Hašlera. Na svět přišel 31. října 1879
- V únoru 2016 Karla Hašlera in memoriam jmenoval „Rytířem české kultury“ ministr kultury Daniel Herman.
- V Libčicích nad Vltavou, kde rodina Karla Hašlera měla vilu sloužící jako letní sídlo, se již 4 roky koná festival Libčická Hašlerka.

Spisovatelé a knihy:

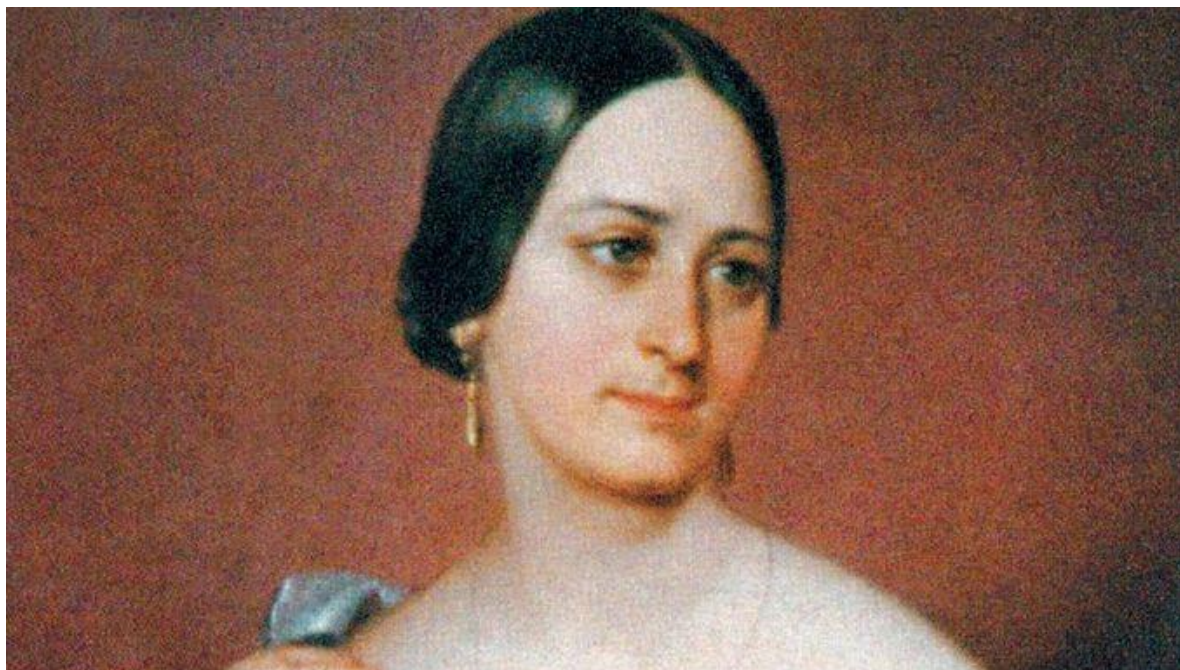

Česká beletrie

Švejk, Jára Cimrman, Hrabalův Haňta. Česká próza dala život postavám, které zná celý svět. Díky Kunderovi čtenáři zažívají Nesnesitelnou lehkost bytí i Nesmrtelnost, hrdinové Lustigových a Kafkových povídek už navždy budou připomínat hrůzostrašné příběhy světových válek. Hlášky „Poslušně hlásím“ a „Tento způsob léta zdá se být poněkud nešťastným“ zlidověly natolik, že spousta z nás ani neví, že pochází z nádherných knížek. Kdo chce číst českou literaturu, měl by mít rád českou zemi. A měl by znát i její historii. V každém následujícím čísle si připomeneme několik spisovatelů a pokladů české beletrie.

Božena Němcová

Božena Němcová patří mezi první literární autorky českých zemí, které se v devatenáctém století prosadily během národního obrození.

Životopis

Narozena byla Božena Němcová (pravděpodobně) v roce 1820 jako Barbora Novotná, po několika měsících získala příjmení Panklová, protože rodiče vstoupili do manželství až po jejím narození. O datum literárního narození, jakož i o její původ, se ovšem vedou spory. Jednou z hlavních teorií je, že Pankl s Novotnou mohli být pouze adoptivními rodiči děvčátka, jež bylo snad dcerou sestry kněžny Zaháňské. Hypotéz o tajemném původu spisovatelky, které nepřestávají literární historiky vzrušovat, je více.

Otec i matka malé Barborky pracovali na panském sídle, matka jako prادلena, otec jako kočí. Dívka vyrůstala v Ratibořicích u České Skalice, v dětství ji ovlivnila přítomnost babičky Magdalény Novotné.

Základní údaje

Narození: 4. února 1820 (možná dříve), Vídeň

Úmrtí: 21. ledna 1862, Praha

Rodina: manžel Josef Němec,
děti Hynek, Karel, Theodora, Jaroslav

V roce 1837 se provdala za Josefa Němce, který pracoval jako finanční úředník, kvůli čemuž se i často přesouvali. Němec byl uvědomělým českým vlastencem. Měli spolu čtyři děti, roku 1842 po předčasném narození nejmladšího syna Jaroslava počínají spisovatelčiny zdravotní problémy. V roce 1853 zemřel nejstarší syn Hynek na tuberkulózu. Manželé Němcovi na konci padesátých let uvažovali o rozvodu, protože jejich soužití nebylo šťastné.

Z tvůrčího hlediska na ni měla velký vliv dvě období. První bylo v letech 1842 až 1845, kdy rodina přebývala v Praze a Němcová si vytvořila kulturní styky s důležitými osobami tehdejší doby (Palackým, Šafaříkem, Čelakovským, Tylem, Havlíčkem Borovským, Erbenem ad.), druhé bylo v letech 1845 až 1848, kdy se přesunuli na Chodsko, které pro Němcovou mělo význam z hlediska venkovského prostředí a jeho tradic. V padesátých letech přebývala v Praze, když byl její manžel v Uhrách.

Když se s manželem v roce 1861 rozešli, odjela do Litomyšle, ale kvůli nemoci ji ještě před Vánocemi odvezl zpět do Prahy. Její stav byl ale vážný a v lednu 1862 zemřela. Je pochována na vyšehradském hřbitově.

Dílo Boženy Němcové

Nejdůležitějším literárním počinem Boženy Němcové je kniha Babička s podtitulem Obrazy z venkovského života. Dokončila ji v roce 1855 po zkušenostech s drobnějšími žánry jako pohádky a povídky. Babičku tvoří dvě části - v první seznamuje čtenáře s prostředím Starého Bělidla a jeho obyvateli, včetně kulturně známých postav jako bláznivá Viktorka, paní kněžna a titulní babička, která je zosobněním ideálního přístupu k životu. Následně Němcová v knize zachytila venkovský život s jeho obyčejí, které odráží přírodní cyklus střídání ročních období.

Ve školách je Babička tradičně předkládána dětem ve "fatálně špatném věku", jak se mnozí literární vědci shodují. Babička je mnohem spíš knihou pro dospělé.

Přehled nejdůležitějších děl

Romány: Babička

Povídky: Divá Bára, V zámku a podzámčí

Sbírky: Národní báchorky a pověsti, Národopisné a cestopisné obrázky z Čech

Jako první přispívala Němcová do časopisů v době pobytu v Praze v první polovině čtyřicátých let, její dílo se objevovalo v Květech či České včele. Zcela první vydanou publikací byly v roce 1845 Národní báchorky a pověsti, ve kterých zpracovala české pohádky. Obdobnou variantou byly později Slovenské pohádky a pověsti. V průběhu padesátých let tvořila povídková vyprávění - Baruška, Divá Bára, Pohorská vesnice nebo V zámku a podzámčí. Častým tématem, které napříč svou tvorbou vykresluje, je vztah chudších a bohatších vrstev, mezi obyčejným lidem a šlechtou.

Věnovala se také cestopisnému žánru, z článků se pak skládají Národopisné a cestopisné obrázky z Čech, z nichž nejznámější jsou Obrazy z okolí Domažlického. Podobně jako u pohádek i v cestopisech se věnovala slovenskému území, kam rovněž jezdila.

Její korespondence vyšla ve čtenářském výboru Lamentace, následně pak souborně ve čtyřech svazcích Korespondence Boženy Němcové.

Místa spojená s Boženou Němcovou

Babiččino údolí - národní kulturní památka se nachází v okrese Náchod nedaleko zámku v Ratibořicích. Oficiálně se stalo národní a krajinnou rezervací v padesátých letech dvacátého století, kulturní status získalo v sedmdesátých letech. Místo inspirovalo Boženu Němcovou při psaní Babičky, nachází se zde pomník se sochami v nadživotní velikosti.

Muzeum Boženy Němcové - sbírka předmětů spojených se spisovatelkou je umístěna v České Skalici. Kromě standardní muzejní budovy je zde k dispozici i areál Barunčiny školy.

Babiččino údolí Národní přírodní památka Babiččino údolí v Ratibořicích u České Skalice zná snad každý Čech. Poutavé příběhy Boženy Němcové, která zde prožila své dětství, dávají tomuto místu kouzelnou až tajuplnou atmosféru dávných časů. Babiččino údolí rozhodně stojí za to navštívit. Oblastí vede i naučná stezka, která turisty provádí místy spojenými s románovými postavami z knihy Boženy Němcové Babička. Jedním z několika zastavení je například roubená chalupa Staré bělidlo z roku 1797, Viktorčin splav nebo Ruderův mlýn z roku 1773. Vynechat není možné ani návštěvu pomníku Babička s vnoučaty. Jde o kubistické dílo Otto Gutfreunda z roku 1922..

Malá ukázka z díla spisovatelky

Pan učitel a jiné povídky

Kniha obsahuje nejznámější povídky z pera B. Němcové. Děj povídky Pan učitel začíná tím, že Bětušku pošlou rodiče ke kmotře do Chvalína, kde začne chodit do vesnické školy. Zpočátku se jí tam vůbec nechtělo, bála se, ale nakonec si ale školu zamilovala především díky oblíbenému panu učiteli, který byl pro děti velkým vzorem. Vodil je do přírody, motivoval je k učení a poznávání okolí. Věnoval se jim i ve svém volném čase. Ve vesnici se těšil vážnosti a velké oblibě i

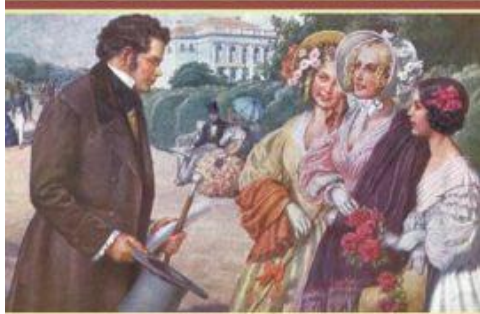
mezi dospělými. Do školy chodila Bětuška celých šest let, a když už jako mladá žena přijela pana učitele navštívit, zjistila, že již zemřel.

V povídce Pan učitel se, tak jako v dalších dílech Němcové, objevuje postava tzv. dobrého člověka. Typickými rysy „ dobrého člověka " jsou přívětivost, srdečnost, vstřícnost a mírnost. Pan učitel ovlivňuje vztahy mezi lidmi ve vesnici, působí i na rodiče.

Němcová věřila v lidskou dobrotu. Hlavním hrdinou (hrdinkou) jejích povídek je prostý, dobrý člověk, nesobecký, užitečný, optimistický, odhodlaný a usilující o blaho druhých.

V zámku a v podzámčí

Božena Němcová

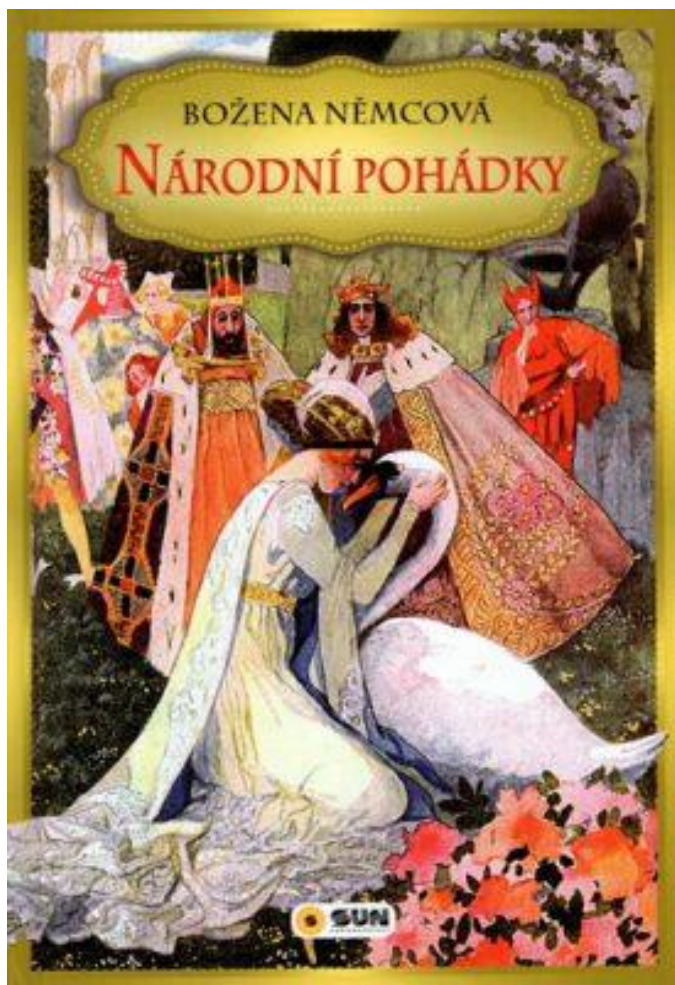
Akcent

V zámku a podzámčí

V této povídce autorka poukazuje na rozpory mezi životem chudého lidu a šlechtou. Hlavními postavami je rodina Skočdopolova. Pan Skočdopole zbohatl a zakoupil si šlechtický titul a následně i zámek. Paní Skočdopolová si myslí, že vychází vstříc lidu, ale opak je pravdou. Na zámku žije v přepychu

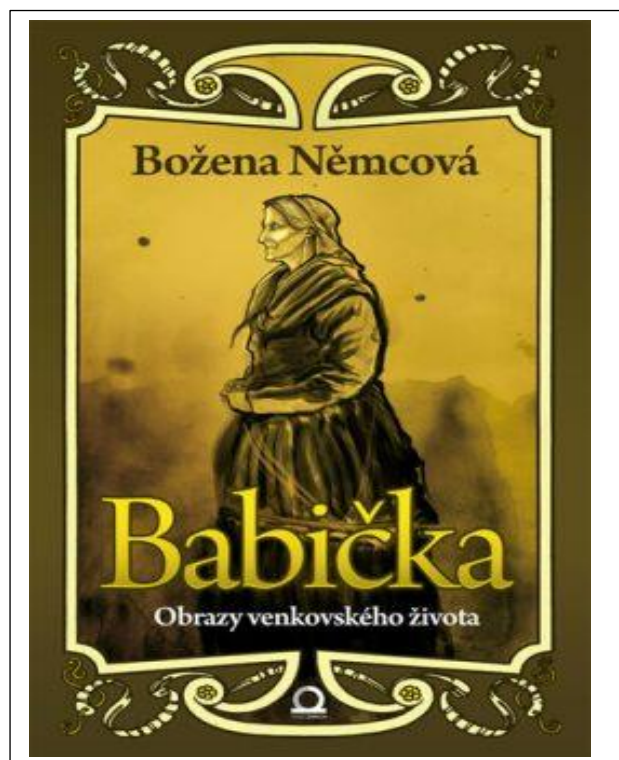
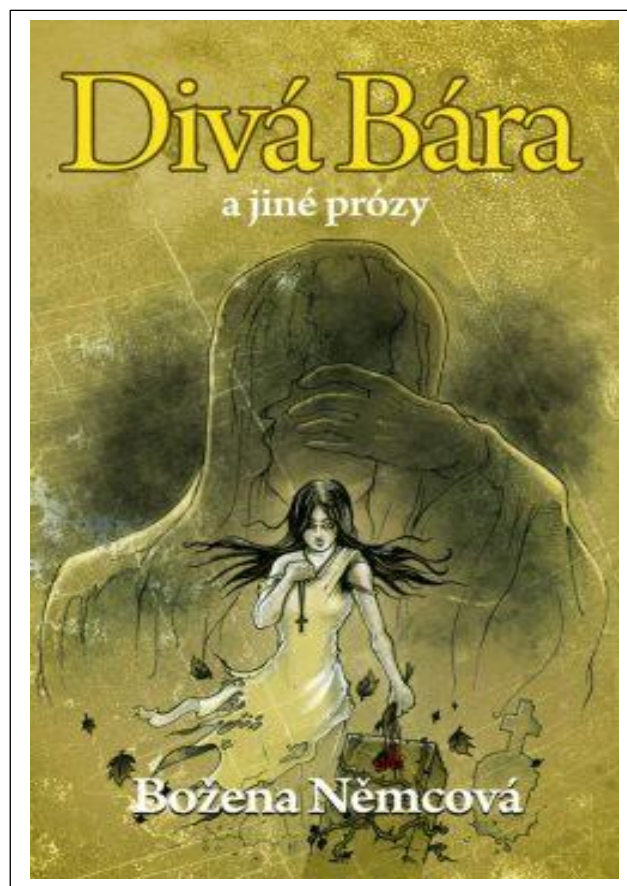
a v podzámčí lidé živoří. Paní velmi podléhá vlivu komorné Sáry, která ji učí chování. Hraběčinu psíkovi podávají jen nejlepší jídla. V podzámčí žije vdova Karásková spolu se svými dvěma syny, šestiletým Vojtou a ročním Josífkem. Josífek umírá na cholera a vdova Karásková se zhroutí a umírá. Vojty se ujme krejčí Sýkora a chová se k němu jako k vlastnímu. Paní onemocní cholerou, lékař jí vysvětluje podstatu nemoci a jak se šíří. Paní Skočdopolová slibuje, že se postará o lepší život svých poddaných. Svým slibům však nedostojí. Jejím rozmarem a velkou pýchou je psík Jolínek. Jednou Vojta chytil Jolíneka a nesl ho ukázat Sýkorům. Jolíneka začnou na zámku hledat. Když ho Vojta přinese zpátky, dostává v zámku nabídku, aby hlídal pejska. Vojta hodně čte a rád by se stal lékařem. Paní Skočdopolová odjíždí do Itálie a nechává Vojtovi peníze na studium. Nakonec se z ní stává lidumil.

Národní pohádky

Krásná knížka největší české pohádkářky Boženy Němcové přináší klasické národní pohádky. Vedle pohádek, jako jsou Neohrožený Mikeš nebo O princezně se zlatou hvězdou na čele, se představují báchorky, jako například O labuti nebo O tom, jak Jaromil ke štěstí přišel. Vypravěčské umění Boženy Němcové umocňují secesní ilustrace Artuše Scheinera.

Na samém konci malé dědiny Vestec byla malá chalupa, ve které žil obecní pastýř Josef se svou dcerou Bárou. Ženu již neměl, zemřela pár let po porodu. Tato tragická událost vrhla stín i na malé dítě, o kterém vesničané začali šířit zvěsti, že je v kolébce vyměnila polednice. Proto si s ním nechtěl skoro nikdo hrát, jedinou výjimkou byla Eliška z fary a kostelníkův Josífek. Divá Bára je krásným příběhem o tom, že kvalitu člověka nikdy nemůžeme posuzovat podle jeho vzhledu či společenského postavení. Kromě známé Báry v knize najdeme i neméně poutavé povídky Dobrý člověk, Karla a Pan učitel.

Babička Boženy Němcové se v anketě „Kniha mého srdce“ umístila na druhém místě a do dnešního dne se dočkala téměř čtyř set vydání. Tato vesnická povídka vypráví o idylickém životě na vesnici, jehož středobodem je postava Babičky, moudré, zbožné i pověřivé staré ženy. Kniha idealizuje prostý venkovský život s jeho poklidným tempem a rituály, ačkoliv byla napsána uprostřed průmyslové revoluce.

... bývalo:

Historie deštníků

[Uprav profilovou fotku](#)

Deštník má doma snad každý, ať už elegantní dlouhý se dřevěnou, zahnutou rukojetí či skladný, malý do kabelky. Málokterá dáma jej nemá v kabelce. Vybírat můžeme z nepřeberného množství stylů, barev i kvality. Dá se používat jako vycházková hůl či ochrana proti slunci. Kde se ale vypnutá látka vzala a proč? A k čemu původně sloužila? Víte, kdy se objevil první předchůdce dnešních paraplat? A jak byl tento praktický módní doplněk přijat v Evropě? Historie deštníku, slunečníku či paraplete sahá hluboko do minulosti.

Praotec deštníků spatřil světlo světa v zemích, kde měli o déšť nouzi, avšak tamní lidé potřebovali vynalézt něco, co by je chránilo před silným sluncem – slunečník, který svým tvarem připomínal baldachýn stromů. První zmínka o něm se datuje až čtyři tisíce let před naším letopočtem.

Jedním z důkazů je basreliéf, který během vykopávek města Ninive (hlavní město tehdejší Asýrie) objevil Sir Austen Henry Layard. Na nalezeném uměleckém díle je vyobrazen panovník se sluhou po boku, který vládcovu holou hlavu chrání před paprsky jakýmsi prototypem slunečníku.

Existenci tohoto vynálezu dokládají i nálezy v Číně a ve starověkém Egyptě, kde se faraoni chránili před sluncem zvláštním „udělátkem“ z palmových listů či peří. Kdo však přišel s vynálezem první, nikdo s naprostou určitostí neví.

Zženštilý doplněk

Ve starověku se slunečník považoval za symbol moci, který používali pouze vládci, náboženské špičky a tehdejší buržoazie. V tomto ohledu jsme jako Evropané dost zaostali. Na starý kontinent vynález doputoval až díky hedvábné stezce, během prvního tisíciletí před Kristem. V té době se slunečník uchytil především v antickém Římě a Řecku. U tamních žen ihned zabodoval, kdežto muži ho považovali za zženštilý. Se zánikem římské říše se z Evropy vypařily i slunečníky. Jejich návrat přišel až s nástupem renesance.

Na přelomu 16. a 17. století poznali Evropané deštníky díky katolickým misionářům, kteří je přivezli z Číny. Ve Francii rozvinuli vynález na novou úroveň, když látku potřeli voskem a díky tomuto kroku, se mohly dámy procházet i v dešti. V ten moment vzniklo i slovo „parapluie“ (proti dešti).

Zatímco Francouzi a Italové byli z paraplat nadšení, Angličani měli k vynálezu rezervovaný přístup, zejména muži, kteří novinku považovali za francouzskou pošetilost. Tvrdili, že pravého anglického gentlemana přeci déšť nemůže rozhodit. Typické anglické počasí však udělalo své. Místní kavárny začaly používat deštníky, aby chránily před lijákem své hosty, když nastupovali do kočáru. Tím se stalo nové užití deštníku populární a to zejména u žen, které si dávaly záležet na svém vzhledu, jež by mohlo nepříznivé počasí poničit.

Inspirace krinolínou

V Anglii se však našel i jeden muž, který se za vynález hrdě postavil. Jmenoval se Jonas Hanway. Tento cestoval a filantrop se od poloviny 18. století promenádoval po londýnských ulicích výlučně s deštníkem v ruce. A to celých třicet let. Byl tím natolik známý, že se pro deštník na nějaký čas vžilo označení „henwey“. Ačkoliv byl terčem posměchů a kritiky z francouzských manýrů, netrvalo dlouho a užitečný doplněk pronikl i mezi úzkoprsé anglické gentlemany. Pomohl i fakt, že se ke konci 18. století začaly vyrábět těžší a masivnější verze deštníků pro pány. Brzy se zavřený deštník a buřinka staly součástí uniformy anglických obchodníků.

První specializovaný obchod na deštníky vznikl v roce 1830 v Londýně a nesl název James Smith and Sons. Vyráběli zde vyřezávané rukojetě ze dřeva. Ocelová konstrukce přišla až o pár desítek let později, kdy s ní v roce 1852 přišel Samuel Fox. Údajně ho prý inspirovaly dámské krinolíny.

První teleskopickou verzi deštníku představil Hans Haupt až v roce 1926 v Berlíně. Vynálezce později založil firmu Knirps (jméno společnosti znamená v němčině „skrček“), která funguje dodnes. Z Německa přišel i první automatický deštník v 1936.

V padesátých letech minulého století se kladlo důraz na barvy. Bylo skoro povinné, aby si dáma sladila deštník s kloboukem, kabelkou a rukavice. O deset let se o slovo přihlásil lesklý, nepromokavý plášť, výrobci se chtěli novince vyrovnat a tak přišli na trh s průhledným vzhledem deštníků.

Dnes se o tu věc každodenní potřeby *zajímají* i přední módní domy jakými jsou například Armani, Dolce&Gabbana či Burberry, které usilují o nejoriginálnější tvar či barvu jejich produktů. Stačí si jen vybrat.

A ještě něco málo z historie deštníků

18. století – v této době se deštníky používaly jako slunečníky, které chránily mléčnou pleť šlechticů před opálením. Zároveň se také používaly jako vějíře v koketních hrách.

19. století – v tomto století sloužil deštník hlavně jako ochrana před slunečními paprsky a také se začínal stále více používat jako ochrana před deštěm. Nicméně používat deštník se považovalo za příliš měšťácké a nevhodné. V této době se totiž cestovalo zejména v kočárech taženými koňmi a lidé vycházeli na procházku pouze za pěkného počasí.

20. století – toto století se proslavilo zejména sportem, zdravím a světlá či bledá pleť vyšla z módy. Lidé už nepoužívali deštníky jako stínidlo, ale jako

nezbytnou pomůcku do deště. Dá se říci, že od 20. století se začaly vyrábět různé druhy deštníků. Mohli jste si vybrat z široké typologie rukojetí, ale také se dalo vybírat z krásných vzorovaných látek.

A víte, kdo vynalezl šikovní skládací model deštníku? Byl tomu Hans Haupt, již v roce 1926.

Stylově do deště

Bez rozdílu každý, koho venku nečekaně zastihne déšť, zajásá, když s sebou má deštník. V tu chvíli je každému jedno, jestli deštník ladí barevně či vzorem ke kabátu, botám či kabelce. Nejdůležitější je, schovat se a ochránit před kapkami deště.

I tak při nákupu deštníku můžeme vybírat ten správný k našemu stylu. Pánové zajisté ocení jednobarevné deštníky tmavších barev. Naopak dámy si mohou vybírat od jednobarevných, po kostičkované, s kytíčkami, puntíky apod. Velice IN jsou průhledné deštníky, které se hodí opravdu k jakémukoliv outfit.

České slovo „*paraple*“ vychází z francouzského „*parapluie*“ – přičemž „*pluie*“ ve francouzštině značí „*déšť*“. Římané zase používali slovo „*ombrellone*“, z čehož vzniklo i anglické „*umbrella*“ – „*ombre*“ původně znamená „*stín*“.

Zapomenutá řemesla:

Stará, skoro zapomenutá řemesla nás i dnes velmi lákají. Mají v sobě totiž něco, jako kouzlo. Pojí nás s kořeny a prací našich předků, kteří tato řemesla ovládali.

Historie řemesla: Sklářství

Víte, kdo jako první vyrobil sklo? Pokud ne, tak si nemusíte zoufat. Nad touhle zapeklitou otázkou si totiž lámou hlavu vědci i archeologové z celého...

Dodnes se vedou spory a diskuze o tom, kde vlastně sklářství vzniklo. Jeden zdroj uvádí, že v Mezopotámii, další mluví o Číně a jiný naopak tvrdí, že sklo vynalezli Féničané. Jedno je však jisté – sklářství se řadí mezi ta vůbec nejstarší řemesla, která člověk vymyslel. Vzniklo totiž před více než 5 tisíci lety a i v současnosti má ve společnosti respektované postavení. Což by mělo platit především v českých zemích – ty se totiž v minulosti výrazně podílely na rozvoji sklářství a dodnes čeští skláři patří k uznávaným mistrům svého oboru. Pokud se chcete více dozvědět o historii sklářství, tak právě pro vás je tento článek.

Život bez skla si už dnes zřejmě nedokážeme představit. Sklo je všude kolem nás a provází nás téměř na každém kroku. Okna, zrcadla, lustry, sklenice, vázy, lahve, šperky, různé dekorativní výrobky... To je jen krátký výčet věcí, které jsou vyráběny ze skla, a dennodenně s nimi můžeme přijít do kontaktu. Sklo se tak stalo neodmyslitelnou součástí naší společnosti, za což můžeme děkovat našim předkům, kteří výrobu skla rozvíjeli k dokonalosti po několik tisíc let.

Historie skla je zahalena tajemstvím

Víte, kdo jako první vyrobil sklo? Pokud ne, tak si nemusíte zoufat. Nad touhle zapeklitou otázkou si totiž lámou hlavu vědci i archeologové z celého světa. Neexistuje totiž žádná konkrétní odpověď. Jsou sice různé nálezy, teorie i dohady, které však nedokážou s jistotou určit, kde poprvé sklo vzniklo. Archeologové se domnívají, že sklo bylo poprvé vyrobeno buď v Mezopotámii na území dnešní severní Sýrie, nebo ve starověkém Egyptě. Shodují se však v tom, že první známky o výrobě skla sahají až do doby 3500 let před n. l.

Nejstarší potvrzený nález skla se ovšem datuje do poloviny 2. tisíciletí před n. l. Jedná se o drobné korálky, které nejspíše vznikly pouhým nedopatřením. A to buď při glazování egyptské keramiky, nebo při zpracování kovové rudy. Prvním záměrně vyrobeným předmětem ze skla je podle historiků keramický pohár egyptského faraona Thutmose III. z období kolem roku 1450 před n. l., který je opatřen skleněnou výzdobou. A v této době už sklo znali také v oblasti jižní Asie, kde se počátky zpracování skla datují do roku 1730 před n. l.

Římský historik Plinius starší ovšem jako vynálezce skla uvádí Féničany. Tito známí obchodníci a mořeplavci se podle něj během svých cest jednou utábořili na břehu afrického kontinentu, kde chtěli přenocovat. A když si na provizorním ohništi připravovali polévku, tak si náhle všimli drobných průsvitných kuliček, které náhodou vznikly při reakci písku a kamenů, které obsahovaly dusičnany. Nutno říct, že tato teorie o vynálezu skla zní spíše jako pohádka na dobrou noc, ale kdo ví...

Sklářství pozvedli staří Římané

Rozmach ve zpracování skla přišel až s vynálezem sklářské píšťaly, kterou se fouká sklo. Objevení této přelomové technologie, jež dala sklářství úplně jiný rozměr, se datuje doby kolem roku 30 před n. l. Jejich prapůvod ovšem můžeme najít opět už u Féničanů, kteří o několik staletí dříve používali na výrobu skla jakési keramické trubice.

Sklářství ovšem k dokonalosti nedovedli Egypťané, Číňané, ani Féničané, nýbrž Římané. Ti byli totiž velmi zruční a dokázali vyrobit čiré sklo. Římané používali sklo především k výrobě různých nádob, v muzeích jsou dodnes k vidění nádherné poháry z 1. – 4. století.

Benátské sklo se stalo pojmem

V průběhu dalších let a staletí se sklářský průmysl stále rozvíjel a sklo se tak stalo velmi ceněným artiklem. Sklo se nepoužívá už pouze na výrobu šperků či

nádob, ale jsou z něho zhotovovány okna i mozaiky s různými motivy. Ve středověku se ze sklářství stalo doslova umělecké řemeslo – na tuto úroveň ho dostali mistři z Benátek, kteří začali vyrábět předměty ze skla ve 13. století. Z této doby také pochází pojem „benátské sklo“, který je známý dodnes.

Skláři z Benátek prosluli barevným i čirým sklem, které navíc zdobili zlatem, barvami a různými ornamenty. Benátské sklo bylo v podstatě symbolem pro luxusní zboží, které zahrnovalo zdobená zrcadla či překrásné lustry. Výroba skla se uskutečňovala na ostrově Murano v benátské laguně, na němž kromě skláren byly i domy nebo kostely. A to bylo také jediné, co benátští skláři za svůj život poznali – z důvodu ochrany výrobního tajemství měli totiž zakázáno cestovat, a to pod hrozbou trestu smrti.

Historie sklářství v českých zemích

Benátské sklo ovšem brzy poznalo velkého a možná i překvapivého konkurenta – české sklo. Na území českých zemích se sice sklo vyskytovalo už dva tisíce let před n. l., kdy sem bylo importováno ve formě skleněných kuliček z oblasti Blízkého východu. Podle historiků sklo na našem území jako první zpracovávali Keltové, nejsou k tomu ovšem důkazy. První písemná zmínka o zpracování skla pochází totiž až z roku 1162.

Sklářství se v českých zemích rozvíjelo především v horských oblastech, konkrétně v Krušných, Jizerských a Lužických horách, Krkonoších, na Šumavě i na Vysočině. A to především kvůli tomu, že v blízkosti bylo dostatek surovin na výrobu skla – bukové dřevo, křemen, vápenec a voda. První sklárny na českém území byly zakládány ve druhé polovině 13. století a v první polovině 14. století.

Přelom přinesl objev českého křišťálu

Aby však české sklo mohlo konkurovat benátskému sklu, museli skláři techniku zpracování skla dlouho zdokonalovat. A v rozvoji řemesla jim pomohli dokonce i sami benátští mistři – například v roce 1370 byla za jejich asistence dokončena skleněná mozaika, která se nachází na Zlaté bráně svatovítské katedrály na Pražském hradě. I přes nově nabyté zkušenosti ovšem museli tuzemští skláři ujít ještě dlouhou cestu, než jejich výrobky mohly dobýt světový trh.

Velký rozvoj českého sklářství se uskutečnil v 16. a 17. století za vlády habsburského císaře Rudolfa II. Ten dokonce povýšil dva tradiční české sklářské rody do šlechtického stavu. Jednalo se o rodiny Wanderů a Schürerů, přičemž druzí jmenovaní prosluli výrobou modrého kobaltového skla. V té době ovšem české výrobky nebyly o nic lepší než skleněné předměty ze sousedních států. To se však změnilo až s výrobou českého křišťálu v 17. století.

Český křišťál byl vynalezen v Müllerově sklárně na Šumavě a pro tuzemské sklářství znamenal průlomový objev. Krásné křišťálové sklo totiž čeští skláři navíc brousili, zdobili malbou či dokonalými ornamentálními nebo figurálními rytinami. O české sklo tak byl najednou zájem i v zahraničí, čemuž výrazně pomohli obchodníci se sklem. Jedním z nich byl obchodník Kreybich z Kamenického Šenova, který české sklo předváděl například v Rusku, Anglii i ve Skandinávii a celkem podnikl přes třicet obchodních cest. České sklo tak na výsluní vystřídalo dříve slavné benátské sklo a na ostrově Murano byli skláři najednou nuceni rušit své sklárny.

České lustry zdobí interiéry světoznámých budov

Od šperků a pohárů se čeští mistři v 18. století přesunuli k luxusnějšímu zboží – k bohatě zdobeným zrcadlům a lustrům, které vyráběly na zakázku zámeckých pánů. České ouvěskové lustry měly v Evropě dokonce takový vzhlas, že se staly ozdobou například známého francouzského zámku Versailles. A možná vás překvapí, že v průběhu 20. století se české lustry dostaly například do slavné milánské La Scaly nebo římské Královské opery. A své výjimečné postavení si české sklo i přes bouřlivé události 20. století či finanční krizi v novém tisíciletí udrželo až do současnosti.

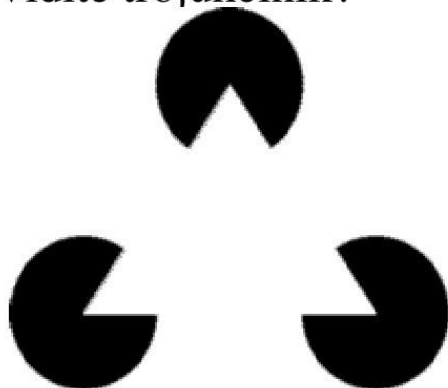

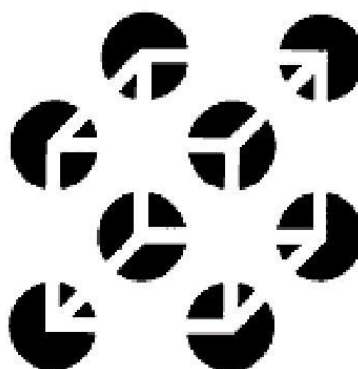
Pro volné chvíle

Optické klamy

Vidíte trojúhelník?

Vidíte kostku?

Pro vyvolání iluze sledujte oranžový kruh po dobu třiceti sekund. Pak se podívejte na obrázek akvária...

Hádanka

Rychlé opékání topinek:

Potřebujete si nutně opéct tři topinky, ale máte málo času. Máte pánev, na kterou se vejdou jenom dva krajíce najednou a opečení topinky po jedné straně trvá 5 minut. Jak nejrychleji to jde stihnout?

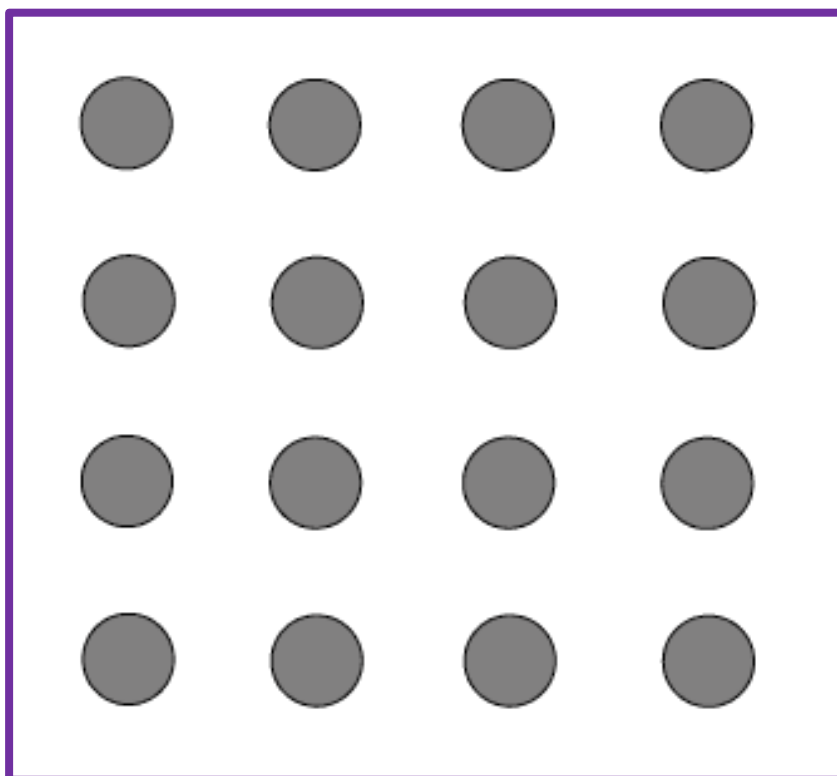
(Není to 20 minut)

.....

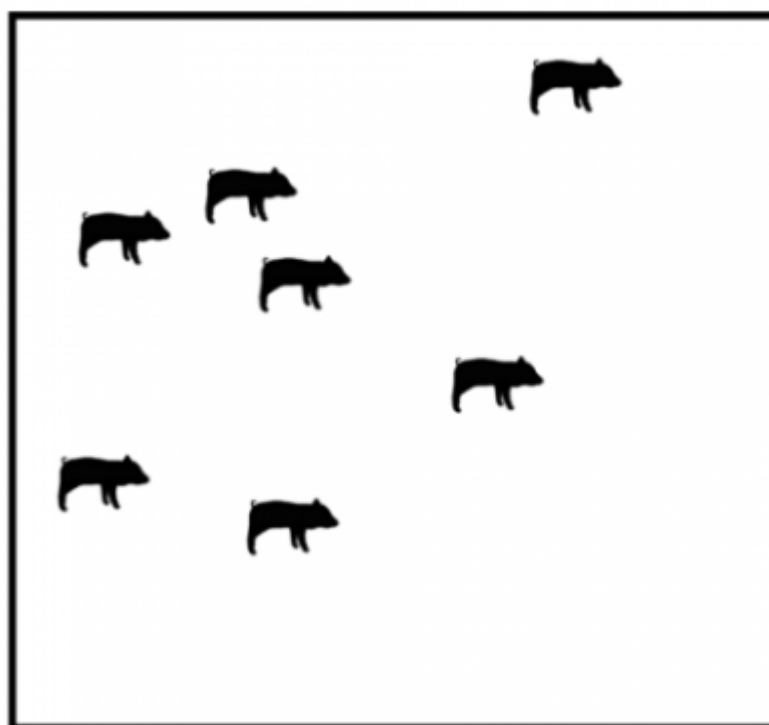
Najděte v řadě devítek číslo 8

Spojte těchto šestnáct teček jedním tahem. K dispozici máte ovšem jen šest čar (úseček).

Pomocí tří rovných čar rozdělte prasátka tak, aby se každé páslo v samostatné ohradě...

Pro zasmání:

„ ŽE JE TO TEN PES, U KTERÝHO SE UČÍŠ ŠTĚKAT?! “

"Brácha není doma. Šel kolem takovej hodnej pán a vzal ho s sebou na ryby."

Horoskop:

Velký podzimní horoskop

Podzim je tu a s ním přichází i nové období plné výzev. Pokud vás zajímá, co si pro vás hvězdy připravily na nadcházející 3 měsíce, čtěte dále. Dozvíte se, koho čeká nová láska a koho naopak milostné potíže. Kdy se vyplatí riskovat a kdy je na čase přibrzdit. Štíři budou neočekávaně při penězích, Kozorozi se budou vyrovnávat s bouřlivým vztahem, Berany čeká překvapení a Střelci si budou připadat jako na horské dráze. Co konkrétně čeká vás?

KOZOROH

Hvězdy vám nyní přejí, depresivní podzim se vám vyhne! Váš pracovní život bude opravdu nabitý a přinese spoustu zajímavých příležitostí. Jak se vám bude dařit v pracovní oblasti, v osobním životě se vyskytne pár mráčků. S partnerem máte na věci odlišný názor, následuje však romantické usmiřování. Single Kozorohové čeká bouřlivý vztah, ale může to přinést více

problémů, než by čekali. A co spolehlivě zažene podzimní chmury? Cestování! Buďte klidní, na podzim budete při penězích. Na co je zadržovat v bance?

Sdílejte svůj podzim s ...

S dalšíma dvěma zemskými znameními, Býkem a Pannou. S nimi budou těžké dny mnohem jednodušší. Vyvarujte se ostatních Kozorohů - budete se často střetávat kvůli své stejné umanuté povaze.

VODNÁŘ

Vodnáři budou mít štěstí v lásce. V pracovním životě se cítíte až moc jistí, což může vypadat, že svou práci berete poněkud laxně. Stačí projevit trochu snahy a nadšení a vše bude v pořádku. Občas pocítíte lehkou podzimní únavu, ale kdo ne? Co se týče milostného života, ten se zdá být opravdu úspěšný! S partnerem si skvěle rozumíte, a pokud jste single, brzy narazíte na někoho, kdo zahýbe vaším světem (i postelí). Finanční zázemí se nyní moc lepší nebude, ale ani se nebude zhoršovat. Stačí mít pevný plán a finance pod kontrolou a ladně podzimem proplujete. Přes týden občas propadnete skepsi, ale víkendy budou úžasné! Strávíte je ve skvělé společnosti přátel a rodiny.

Podělte se o svůj podzim s ...

S Blíženci a ostatními Vodnáři vám bude prostě skvěle, jelikož sdílejí vaše zájmy a ideály. Vyhněte se vodním znamením, Rakům, Štírům a Rybám, které ve vás vyvolávají zneklidňující pocit.

RYBY

Ryby by si měly dávat pozor na lidi kolem sebe, mohou čekat zradu od těch nejbližších. Zato v osobním i pracovním životě se vám povede neskonalé. Možná to je ten důvod, proč některým lidem budete vězet v žaludku. Počasí na podzim není vždy ideální, ale dává příležitost užívat si teplo domova, ať už ho využijete pro sebe či pro chvíle s partnerem.

Podělte se o svůj podzim s ...

Ostatními Rybami. Zvláště ženy Ryby mají zvláštní schopnost číst vaše myšlenky a poskytnout podporu, ať už je to relaxace, soucit nebo přátelství.

BERAN

Ve hvězdách máte vepsáno mnoho podzimních výzev a příležitostí. Váš život byl v posledních měsících celkem poklidný (a nudný). Je jen dobře, že se vám

vlije nová krev do žil a váš život se rozhybe. Jste toho názoru, že deštivé podzimní dny je nejideálnější strávit v posteli, nejlépe ve dvou. Budete se cítit jako znovuzrození, ale zkuste se trochu krotit, váš partner flirtování s ostatními neuvidí rád. Pokud jste single, odhodte zábrany a užijte si podzim! Říjen nebude patřit mezi nejšťastnější období, ale počkejte si na závěr podzimu, budete příjemně překvapení! Uprostřed podzimu vás zastihne zajímavá finanční nabídka a je jen na vás, jak se s ní vypořádáte.

Podělte se o svůj podzim s ...

Blíženci, Blíženci a ještě jednou Blíženci! Toto jsou vaši lidé. Dávají vám pocit užitečnosti a výjimečnosti. Pokud Blíženci nejsou v okolí, můžete také hledat společnost jiných ohnivých znamení (Lev, Střelec a kolega Beran), ale držte se dál od Ryb, protože ty nebudou mít pochopení pro vaše problémy.

BÝK

Chvilku vám bude trvat, než se srovnáte s tím, že léto už je u konce. Chápeme, že jste letní stvoření, ale přece nechcete zůstat ve stavu hibernace až do příštího léta? Býku, netušíme, jakými činy jste se o to zasloužil, ale tento podzim pro vás bude v oblasti lásky naprosto excelentní! Čekejte samé krásné zážitky, které vás nabudí štěstím. Hurá! Hvězdy dále radí, pokud máte nějaké peníze navíc, investujte je, mohlo by se vám to vyplatit. V zaměstnání se vám vyplatí loajalita, zůstaňte na jednom místě a šéf to jistě ocení.

Podělte se o svůj podzim s ...

Raky a Ryby znáte-li nějaké! Pokud ne, snažte se nějaké poznat. Pomohou vám překlenout drsné časy tím, že jsou tu vždy pro vás. Buďte opatrní v přítomnosti Lvů a Blíženců ženského pohlaví, protože se vás budou snažit proměnit v něco, co nejste.

BLÍŽENCI

Jediný skutečný problém, kterému budete čelit na podzim tohoto roku je zachovat skromnost a pokoru díky všem úspěchům, kterých nyní dosáhnete. Podzim tohoto roku by mohl být jeden z nejlepších podzimů ve vašem životě! V otázkách lásky buďte také klidní, milí Blíženci. Vaše srdce bude zaplněné

vřelým citem, který bude opětován. Budete hodně pracovat, a pokud budete dělat svou práci dobře, finanční odměna by měla brzy následovat.

Podělte se o svůj podzim s ...

S ostatními Blíženci samozřejmě, ale i ti narození ve znamení Lva a Berana přinesou do vašeho života v pochmurných podzimních dnech spoustu radosti. A kdo s vámi letošní podzim prostě nevyjde? Vyhněte se Býkům. Nepotřebujete ve svém okolí někoho, kdo si bude myslet, že nejste dost dobří. Vy jste!

RAK

Nenechte u sebe propuknout depresi ze začínajícího podzimu. Hledejte na něm to pozitivní a užívejte si života! Na podzim pocítíte ze strany partnera lehké ochlazení, proto přesuňte svou energii jiným směrem. Což takhle sport? Pokud jste single, nechoďte na rande s každým, ten pravý se brzy objeví! Vaši finanční situaci by mohly ovlivnit impulsivní nákupy a nečekané slevy. Mohli byste se lehce dostat do potíží.

Podělte se o své podzim s ...

S muži Býky a ženami Pannami. Můžete od nich očekávat velké věci a to samé oni od vás. Od koho se ale držet dál? Možná jen od Kozorohů, protože ti ne vždy ocení vaše nevyzpytatelné chování.

LEV

Rozhodně je pár výzev, se kterými se budete muset tento podzim vypořádat. Je jen na vás, jestli se jimi necháte semlít, ale určitě mějte události pod kontrolou a řešte je zavčas. Milostný život? Úžasný! Intimní život? Už tolik ne, pardon ... Vždyť láska a přátelství jsou mnohem více, než divoké hrátky v ložnici. Co vám podzim určitě přinese, je zajímavá pracovní nabídka a s tím související zlepšení finanční situace. Jděte do toho!

Podělte se o své podzim s ...

Prakticky s každým, kromě jiných Lvů. S těmi vám to tento podzim prostě nepůjde dohromady díky společné tvrdohlavosti.

PANNA

Většina lidí by vraždila pro takový podzim, který čeká právě vás. Největší starosti budete mít s namáháním svých obličejových svalů od neustálého

smíchu a červenáním se pod pohledy svého vyvoleného. Vážně, váš partner, případně partneri, pokud plánujete na podzim zlobit, nebude schopen z vás spustit oči ani ruce. Finance je oblast, kde následující období trochu trpět budete. Ani se neopovažte pokukovat po penězích bezpečně uložených v bance. Budete muset snížit své výdaje, především za luxusní zboží – když to uděláte, budete mít opravdu bezstarostný podzim.

Podělte se o své podzim s ...

Ostatními Pannami, protože ty sdílí vaše radosti, nadšení a optimismus. Budete také vycházet s většinou vodních znamení (Raci, Štíři, Ryby), protože si užívají vaši společnost a zvyšují vám ego. Jedinému znamení, kterému byste se měla na podzim vyvarovat, jsou Lvi. Budou se snažit vás využít. A ne v dobrém slova smyslu!

VÁHY

Tak už víme, kde se toulá štěstěna, je přímo u vás! Hvězdy předpovídají nečekanou výhru, která vám přinese spoustu radosti. I když si jinak podzimní období moc neužíváte, tento podzim to začnete vnímat jinak a pochmurné dny si skutečně vychutnáte. V průběhu podzimu vás potká několik rozhodnutí, které budete muset učinit, zejména v milostných vztazích, ale tyto události vám pomohou k osobnímu růstu. Dávejte si pozor, abyste to nepřeháněli se svým pracovním nasazením, vaši blízcí pro to pochopení mít nebudou. Nicméně za své úsilí budete odměněni, ne zvýšením platu, ale něčím, co jste si mysleli, že se vám nikdy nepovede. Hurá!

Podělte se o své podzim s ...

Ostatní dvě vodní znamení, Blíženci a Vodnář, se zdají být ta nejlepší společnost. Zvládnou vaši náladovost, pokud je ujistíte, že si ceníte jejich podpory. Dávejte si pozor na narozené ve znamení Střelce - nebudou vám chtít ublížit, ale možná kvůli nim vyletíte z kůže.

ŠTÍR

Tady někoho čeká emocionální tajfun. Občas vám bude připadat, že váš život je jako horská dráha, která vás veze od radostí ke strastem. Zažijete snad vše, jen ne nudu! V následujících měsících se budete cítit milováni, i když na velké milostné kolotoče to nevypadá. Čekají vás i pozitivní věci, neočekávaným zdrojem příjmů se vám povede zahnat své obvyklé finanční starosti. V

milostné oblasti budete trochu stagnovat, ale v dobrém slova smyslu. Budete pracovat a udržovat to, co už máte a není toho málo.

Podělte se o své podzim s ...

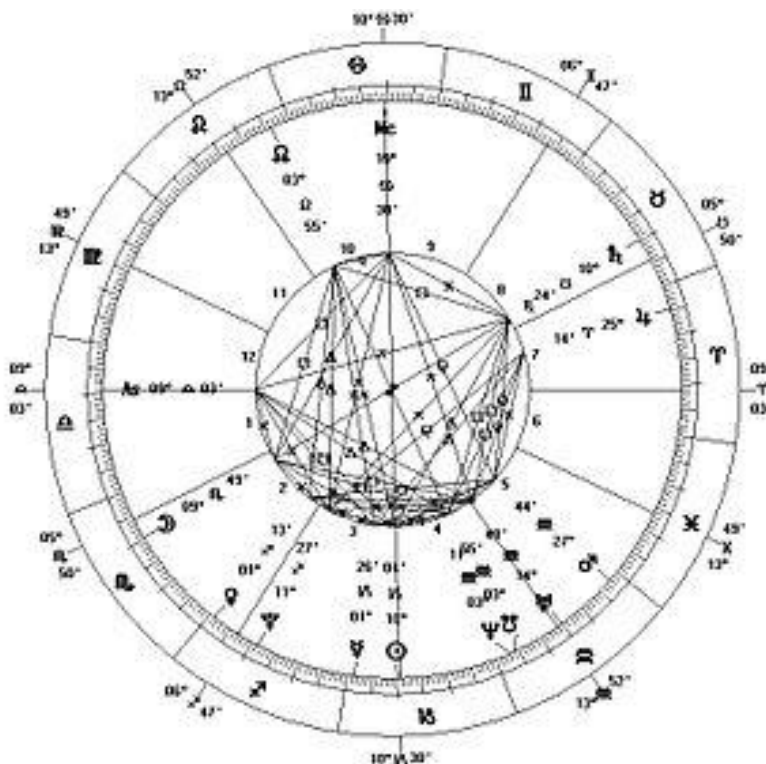
Když jste v dobré náladě, můžete ho sdílet s prakticky kýmkoli. Pokud ne, hledejte společnost jiných vodních znamení (Raků a Ryb), protože ti vědí, jak vás zklidnit. Opatrně s Vodnáři, jejich povaha se vás přitahuje, ale dohromady s tou vaší moc nejde.

STŘELEC

Milí střelci, už jste zažili pár lepších podzimů. Přijde pár událostí, které vám zahýbou s půdou pod nohama, ale nebojte se! Jak rychle přijdou, tak odejdou, až vám někdy přijde, že zažíváte nudu. Pokud jste již ve vztahu, můžete očekávat, že se bude prohlubovat, a pokud ještě ne, konečně se objeví někdo, s kým byste se chtěli vidět opětovně. Ve finanční oblasti vše zvládnete a žádné neočekávané výdaje by vás zaskočit neměli. Užívejte si ale kratochvíle, které můžete provádět v rodné zemi, protože peníze na cestování vám zatím nezbydou.

Podělte se o své podzim s ...

S Beranem vás spojuje žár a oheň, společně si výborně rozumíte a poskytnete si vzájemnou podporu. Možná by nebylo od věci si dát pozor na Váhy, ty vás budou sledovat ostřížím zrakem a hodnotit každý váš krok.

Recepty našich babiček:

I bez masa dokázaly naše babičky nakrmit rodinu. Recepty, které mají hodnotu zlata.

Cuketový nákyp

SUROVINY

3 hrnky nahrubo
nastrouhané neloupané
cukety

2 ks cibule nadrobno

4 ks vejce

250 g strouhaného tvrdého sýra (dnes jsem dala obyčejný 30% Eidam)

300 g uzeného masa na kostičky

1 hrnek dětské krupičky

1 bal. prášku do pečiva

5 stroužků česneku

1 vrchovatá lžička soli

2 lžíce sekané petrželky

pepř

majoránka

POSTUP PŘÍPRAVY

1. Umícháme řídké těsto a nalijeme do menšího pekáčku (32x22cm), vymazaného sádlem a vysypaného krupičkou a necháme asi 5 minut, než vložíme do trouby (krupička navlhne a neudělá tvrdou kůrku).
2. Po zapečení potřeme sádlem, aby se nákyt svrchu pěkně leskl a nevysušil se.
3. Pečeme asi 50 minut na 180 stupňů.
4. Nejlépe se servíruje mírně vychladlý

Česnekové placky

SUROVINY

300 g mouka hladká
50 ml olej slunečnicový
100 ml voda studená
1 lžička sůl
1 lžička prášku do pečiva
200 g uzený sýr (strouhaný)
prolisovaný česnek a trochu oleje na potřetí

POSTUP PŘÍPRAVY

Do velké mísy prosejeme hladkou mouku, přidáme prášek do pečiva, sůl a promícháme. Přimícháme olej a vodu a vypracujeme hladké těsto, ze kterého oddělujeme menší části a ty rozválíme na tenký plát.

1. Posypeme strouhaným sýrem, zabalíme do kuličky a kuličku ještě jednou rozválíme.
2. Pečeme na suché pánvi z obou stran dozlatova a po upečení hned potíráme česnekovým olejem.

3. Do oleje rozmačkáme česnek a promícháme.

Rýžový nákyp s meruňkami a tvarohem

SUROVINY

- 550 g rýže
- 8 dcl mléka
- 3 plátky másla
- špetka soli
- 200 g krupicového cukru
- 1 bal. vanilkového cukru

6 vajec
250 g tvarohu
dle chuti cukr
1 ks citron – kůra
meruňkový kompot
na posypání skořicový cukr

POSTUP PŘÍPRAVY

1. Omytou rýži zalijeme mlékem, přidáme máslo, sůl a za stálého míchání (bez míchání se mléko připalí) uvaříme rýži do měkka.

Vejce si oddělíme. Bílky vyšleháme s cukrem a do vyšlehaného sněhu zamícháme žloutky, přidáme teplou uvařenou rýži, dobře promícháme.

2. Polovinu hmoty dáme do menšího hlubokého plechu vymazaného máslem a vysypaného strouhankou.

- 3.
- 4.
5. Navrstvíme tvaroh ochucený cukrem podle chuti, poklademe scezené kompotované ovoce a zakryjeme zbylou rýžovo - vaječnou hmotou.
6. Povrch posypeme skořicovým cukrem.
7. Pečeme na 180 st cca 30 min.
8. Podáváme polité kompotovou šťávou, případně sirupem nebo ozdobené ovocem.

Babské rady:

Boty – neutralizace zápachu

Pro neutralizaci zápachu z bot, do nich nasypeme trochu suché jedlé sody, rozprostřeme ji do všech míst, necháme několik hodin v suchu působit a pak sodu vysypeme nebo vysajeme. Pokud se obáváte, že by soda šla z určitého typu obuvi pak hůře dostat, můžeme ji nasypat do kapesníku nebo plátna, a v botě nechat přes noc.

Cenovky

Cenovky snadněji odstraníte, když je nahřejete fénem. Mnoho druhů cenovek jde také sundat, pokud trpělivě odlepíte růžek a pomalým pohybem odlepujete další části. Je třeba nepostupovat rychle a štítek nepřetrhnout. V případě že na předmětu zůstane část lepidla z cenovky, lze jej často odstranit opakovaným přikládáním odlepené cenovky, znovu a znovu – lepidlo se rádo přichytí na cenovku. Je to většinou účinnější postup, než pokus o dočištění kartáčkem nebo jiným způsobem.

Cibule – jak déle vydrží

Rozpůlenou cibuli můžete uchovat v chladničce, pokud ji řez potřete máslem nebo olejem a zabalíte do alobalu. Cibule si uchová plnou chuť a nebude plesnivět.

Energie pro rostliny

Banány jsou plné vitaminů a minerálů – i proto je tak rádi jíme. Tyto živiny prospívají ovšem nejen nám. Profitovat z nich mohou i naše rostliny. Banánové slupky nakrájejte na kostičky a promíchejte se zeminou, až budete přistě přesazovat či sázet pokojové i zahradní rostlinky. Banánové slupky jim totiž dodají síru, hořčík a vápník a obohatí půdu o další živiny. Takovou zahrádku či terasu vám budou všichni závidět!

Hmyzí štípnutí

Zklidnění pokožky po štípnutí nebo bodnutí hmyzem můžeme použít kašičku z jedlé sody. Připravíme si ji ze sypké sody a malého podílu sody tak, aby vznikla vlhká kašička. Tuto pak stačí nanést na hmyzí štípanec a docílíme zklidnění, které vyjde levněji, než přípravky z lékárny a bude velmi dobře fungovat.

Chléb

Chléb se dá použít nejen k jídlu, ale také jako prostředek pro úklid. Chleba dokáže čistit skvrny od červeného vína, sazí, odstraňuje zápach z vařené kapusty, starého masa a připálené omáčky, velmi dobře ho též můžete využít na čištění stěny.

Kávová sedlina

Kávová sedlina dobře čistí mastné plechy, pekáče, sklenice, vany, umyvadla.

Koberec- skvrny

Mastné skvrny z koberce nejlépe odstraníte, když je posypete solí, navlhčíte a vytřete.

Komáři

Otravují vás komáři a chcete mít od nich pokoj? Potřebujete citron a koření hřebíček. Zkuste rozkrojit celý citron na dvě půlky, hřebíčky pak napíchejte do dužiny citrónu a postavte vedle postele. I při otevřeném okně budete mít od dotěrného hmyzu pokoj!

Koupelna - skvrny

Tvoří se vám v koupelně na obkladech skvrny? Po vyčištění je potřete jemně lněným olejem a vyleštíte měkkým hadříkem. Pak se lesknou a netvoří se ani skvrny od vody.

Moli mouční

K potravinám stačí dát bobkový list. To je klasická babská rada. Potravinoví/mouční moli jinak dokážou ve spíži nadělat pořádnou neplechu.

Mravenci

Na cestičku, kudy mravenci chodí do hnízda a nebo na lup, položte na papír směs kvasnic a cukru nebo medu. Mravenci po pozření takovéto směsi umírají na kvašení v útrokách.

Na místo, kde se mravenci hromadí, nastražte osolený celer posypaný skořicí, mravenci se do pár dní odstěhují. Mravence vůně skořice odpuzuje. Na místo, kudy chodí, stačí aplikovat pár kapek esenciálního oleje nebo posypat skořicí.

Lze také umýt všechny povrchy octovou vodou.

Namočte mycí houbičku/y do cukrové vody, položte k místu častého výskytu mravenců a nechte je na houbičku/y nalézt, pak houbičky seberte a mravence na nich zlikvidujte. Houbičku/y vyperte a vysušte a postup opakujte. V kombinaci s opatřením z předchozího odstavce a případnou desinfekcí předpokládaného hnízda se může jednat o účinné opatření.

Pokud otvor, kterým k vám mravenci lezou, tvoří třeba mezera mezi stěnou a podlahou a udrží v sobě kapalinu, nalijte tam saponát.

Zamázněte veškeré škvíry a mezery, kudy mravenci vstupují do bytu silikonem.

Dokonale vysušenou kávovou sedlinu z černé kávy nadrobte a mravence jí posypte. Podobně je možno použít také prášek do pečiva.

Umístěte do mravenčích cest nebo na místa výskytu silně aromatické látky: jalovcový list, kerblík, skořici, majoránku nebo hřebíček. Na okna zkuste vyset mátu, eukalyptus, bazalku nebo levanduli.

Z běžně dostupné “chemie” na mravence působí docela drsně obyčejné Savo. Injekční stříkačkou ho dostaňte do děr, kterými k vám mravenci lezou a pak ty díry zaslepte, například výše zmiňovaným silikonem.

Podobně jako savo lze použít roztok z pěti dílů zaživací sody a jednoho dílu cukru, slanou horkou vodu, páru nebo mrazící sprej. Opravdu drsnou, ale prý 100% účinnou variantou, je aplikace acetonového ředidla C6000.

Stříbro

Stříbrné předměty namočte přes noc do vody, ve které se před tím vařily brambory.

Zrcadla

Na vyčištění zrcadel je nejlepší teplá voda s octem.

Střípky z plánů na čtvrté čtvrtletí 2020:

- Procvičení jemné motoriky
- Protahovací cvičení klientů
- Smyslové individuální aktivity
- Malování Putovních kamínek
- Výroba panenek pro UNICEF do programu
Adoptuj panenku a zachrániš dítě
- Procvičování krátkodobé i dlouhodobé paměti
  - Bazální stimulace
  - Výzdoba podzim, zima
  - Příprava na vánoční svátky

Přejeme krásný a pohodový podzimní a zimní čas.